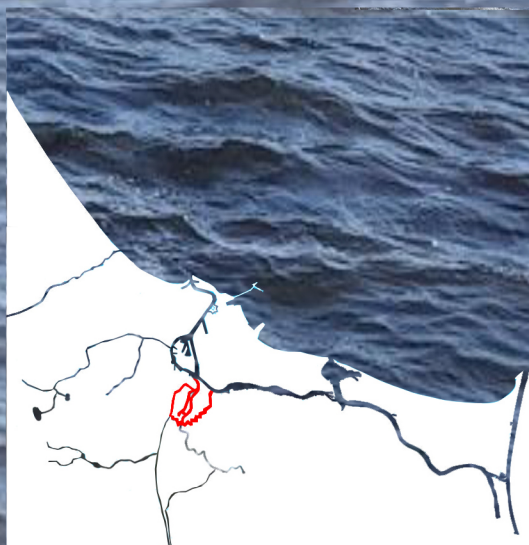

Biuro Rozwoju
Gdańska

GDAŃSKA POLITYKA WODNA

ZAŁĄCZNIK 2- POLITYKA MOTŁAWY

GDAŃSKA POLITYKA WODNA

ZAŁĄCZNIK 2 – POLITYKA MOTŁAWY

**ZRÓWNOWAŻONE ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW NADWODNYCH
Z POSZANOWANIEM WALORÓW PRZYRODNICZYCH, KRAJOBRAZOWYCH
I OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.**

**DYREKTOR BIURA
KOORDYNATOR PROGRAMU OPERACYJNEGO PRZESTRZEŃ PUBLICZNA
GENERALNY PROJEKTANT**

mgr inż. arch. Edyta Damszel - Turek

ZESPÓŁ AUTORSKI

Metodyka

dr inż. arch. Anna Fikus-Wójcik

mgr inż. arch. Agnieszka Różga - Micewicz

mgr inż. arch. Maja Wypychowska

Opracowanie

mgr inż. arch. Maria Kowalska

mgr inż. arch. Piotr Zasada

WSPÓŁPRACA

Zespół Inżynierii

mgr inż. Michał Kozłowski

mgr inż. Grażyna Opalińska

mgr inż. Barbara Stefańska

Zespół Programowania Urbanistycznego

mgr Marta Gurgul

Zespół Środowiska

mgr Jolanta Florczyk

mgr inż. Magdalena Andrzejczuk

mgr inż. Marzena Mruk-Wszalek

Zespół rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego

mgr inż. arch. Irena Romasiuk

Grzegorz Karbowski

GPZ GPW

Gdańska Polityka Wodna (GPW) i **Gdańska Polityka Zieleni (GPZ)** to dwa komplementarne opracowania, wzajemnie się uzupełniające, co pokazuje poniższy schemat.

Schemat ilustrujący zakres Gdańskiej Polityki Wodnej i Gdańskiej Polityki Zieleni (opr. BRG).

Gdańska Polityka Wodna obejmuje swym zakresem tereny nadwodne położone wzdłuż rzek, potoków, wód Zatoki Gdańskiej, które tworzą **błękitno-zielone pasma** biegnące przez całe miasto. Istotą opracowania jest maksymalne wzmocnienie potencjału rekreacyjnego terenów nadwodnych, przy jednoczesnej ochronie wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz podniesieniu ochrony przeciwpowodziowej Gdańska. Błękitno-zielone pasma są kluczowymi, przestrzennymi łącznikami pomiędzy dzielnicami miasta, a także naturalnymi korytarzami przyrodniczymi o dużej bioróżnorodności.

Gdańska Polityka Zieleni zajmuje się wszystkimi pozostałymi formami zieleni na obszarze całego miasta i dotyczy rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury od ogólnomiejskiego po poziom lokalny. Określa szczegółowe wytyczne dla kształtowania zieleni i jej dostępności dla mieszkańców, a także powiązań przyrodniczo-rekreacyjnych pomiędzy poszczególnymi jej elementami i terenami nadwodnymi.

Obie polityki służą utworzeniu sieci Błękitno-Zielonej Infrastruktury Gdańska, w odpowiedzi na kluczowe wyzwania dla rozwoju miasta: potrzebę poprawy jakości życia mieszkańców oraz adaptacji do zmiany klimatu.

Spis treści

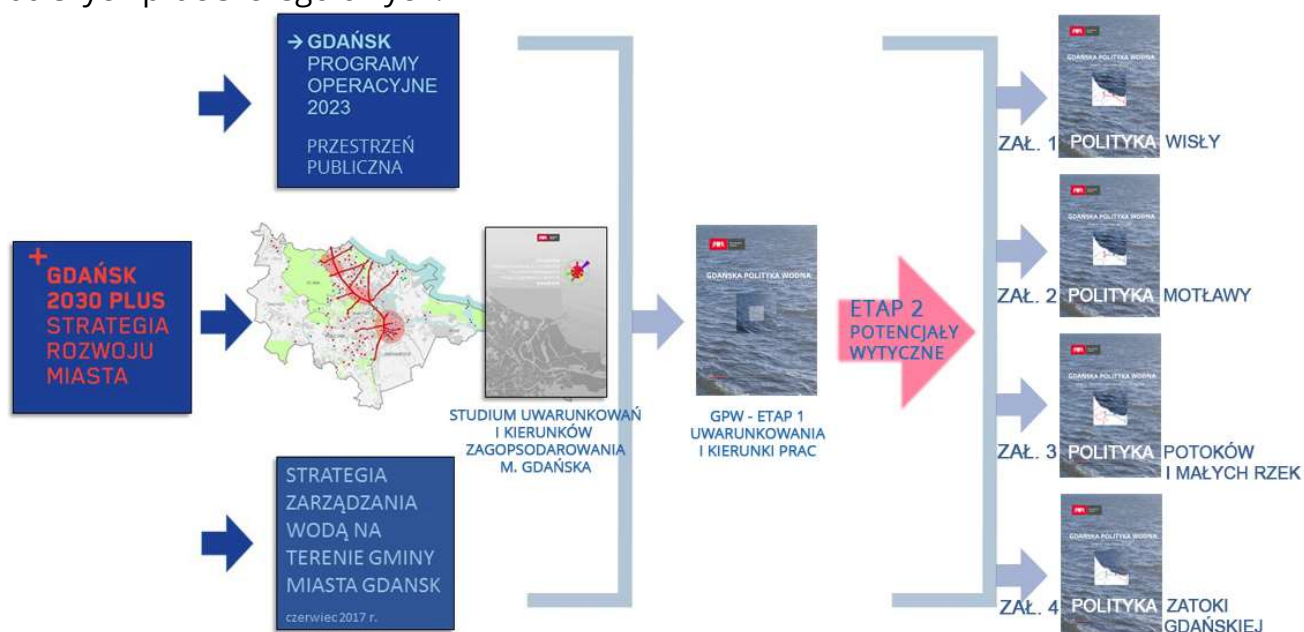
I.	Wstęp – cel opracowania	3
II.	Metodyka.....	5
	• Typy nabrzeży / brzegów i ich wyposażenie	6
	• Zasada analiz poszczególnych nabrzeży / brzegów.....	9
	• Aspekt dziedzictwa kulturowego i krajobrazu	10
	• Błękitno-zielone pasma.....	12
III.	Polityka Motławy – zakres opracowania	14
IV.	Ankieta.....	16
V.	Uwarunkowania.....	19
	1. Ogólne uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne	19
	2. Uwarunkowania przyrodnicze.....	22
	3. Dostępność – podział na odcinki	22
	4. Typy nabrzeży / brzegów w Polityce Motławy	29
VI.	Potencjały i kierunki	30
VII.	Bibliografia.....	31
VIII.	Spis ilustracji	31
IX.	Spis map.....	32

I. Wstęp

W roku 2014 Rada Miasta Gdańska uchwaliła Strategię Rozwoju Gdańska 2030 Plus, w ramach której powstało 9 programów operacyjnych, w tym Program Operacyjny Przestrzeń Publiczna, którego wdrażaniem zajmuje się m.in. Biuro Rozwoju Gdańska. Rozpoczęte w II połowie 2017 r. studium Gdańska Polityka Wodna (GPW) rozwija założenia zawarte w programie operacyjnym. Ponadto GPW jest uszczegółowieniem idei zawartej w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska (SUiKZP)*, w którym system wodny został wskazany jako ważny element w kształtowaniu przestrzeni publicznych zarówno o charakterze ogólnomiejskim, jak i lokalnym.

Gdańska Polityka Wodna jest opracowaniem skupiającym się na aspektach przestrzenno-funkcjonalnych w granicach kompetencji oraz specyfiki planowania i zagospodarowania przestrzennego. Porusza przede wszystkim kwestie dostępności brzegów zatoki, rzek i potoków dla mieszkańców i sposobu ich urządzenia, czyli zbliżenia miasta do wody i wykreowania systemu nadwodnych przestrzeni publicznych. Prezentowany materiał jest dokumentem modułowym i może być uszczegółowiony przez inne jednostki w zakresie ich kompetencji (np. w zakresie rozwoju żeglarstwa i transportu wodnego, ochrony przeciwpowodziowej w tym retencji wód opadowych, ochrony fauny i flory itp.). GPW wyznacza jednocześnie główny cel, jakim jest: **zrównoważone zagospodarowanie terenów nadwodnych z poszanowaniem walorów przyrodniczych, krajobrazowych i ochrony przeciwpowodziowej.**

Opracowanie zostało podzielone na dwie części. Głównym celem części pierwszej (opublikowanego w 2018 r.) było rozpoznanie uwarunkowań, możliwości i ograniczeń dotyczących systemu wodnego Gdańska oraz określenie kierunku dalszych prac szczegółowych.

il. 1. Schemat ilustrujący dokumenty miejskie, których kontynuacją jest Gdańska Polityka Wodna, etapowanie opracowania (opr. BRG).

il. 2. Zakres opracowania przyjęty w Gdańskiej Polityce Wodnej (opr. BRG).

System wodny Gdańska jest złożony i zróżnicowany. Składa się ze strefy brzegowej Zatoki Gdańskiej, rzek: Wisły, Motławy, Raduni oraz z sieci potoków wraz z dopływami. Ze względu na warunki ochrony przeciwpowodziowej na potokach zlokalizowane są zbiorniki retencyjne, na polderach usytuowano kanały melioracyjne współtworzące system wodny miasta.

Każdy z tych elementów posiada inny charakter, sąsiaduje z odmiennymi przestrzennie, funkcjonalnie i krajobrazowo obszarami miasta oraz posiada zróżnicowaną dostępność. Stąd wyodrębniono obszary problemowe, które w części szczegółowej GPW zostały zbadane i przedstawione w postaci **4 załączników do Gdańskiej Polityki Wodnej prezentujących 4 polityki wodne**: Politykę Wisły, Politykę potoków i małych rzek, Politykę Motławy oraz Politykę Zatoki Gdańskiej. Dla każdej z nich określono potencjały oraz wyznaczono kierunki rozwoju.

II. Metodyka

Wzdłuż analizowanego systemu wodnego Gdańska można wyróżnić zasadniczo dwa typy krawędzi lądu z wodą: nabrzeże lub brzeg. Rozróżnienie nabrzeża od brzegu jest uzależnione od pełnionej funkcji i zagospodarowania.

O nabrzeżu mówimy wówczas, gdy jest ono urządzone w sposób umożliwiający obsługę ruchu na wodzie i cumowanie jednostek pływających. W Gdańsku nabrzeża są zlokalizowane głównie wzdłuż Martwej Wisły oraz Starej i Nowej Motławy. Specyficznym rodzajem brzegu jest krawędź lądu z morzem, czyli plaże i wydmy nad Zatoką Gdańską (Polityka Zatoki Gdańskiej). Na tym obszarze celem opracowania jest zwiększenie dostępności plaż i kąpielisk poprzez urządzenie poszczególnych stref wejściowych przy zachowaniu ochrony fragmentów naturalnych, ukształtowania terenu i walorów przyrodniczych (przedstawiono w Polityce Zatoki Gdańskiej).

Wzdłuż cieków dominują brzegi, które przybierają różnorodną formę, poczynając od brzegów ukształtowanych w sposób naturalny, brzegów urządzonych w formie skarp, brzegów umocnionych w formie obudowanych kanałów, czy też podwyższonych. Brzeg w zależności od ukształtowania terenu, może być krawędzią lądu z wodą, może przebiegać po wale przeciwpowodziowym lub po brzegu jaru, może być odcinkiem prowadzonym w sąsiedztwie wody, w obszarze funkcjonalnie związanym z wodą (np. w terenie zieleni ogólnodostępnej). Oczywiście ukształtowanie terenu wpływa na możliwości urządzenia brzegu oraz na sposób korzystania z wody (wzrokowej, słuchowej, nastrojowej) urządzenie każdego rodzaju brzegu i włączenie do systemu przestrzeni publicznych miasta sprzyja wykorzystaniu potencjału wody i podniesieniu jakości życia mieszkańców.

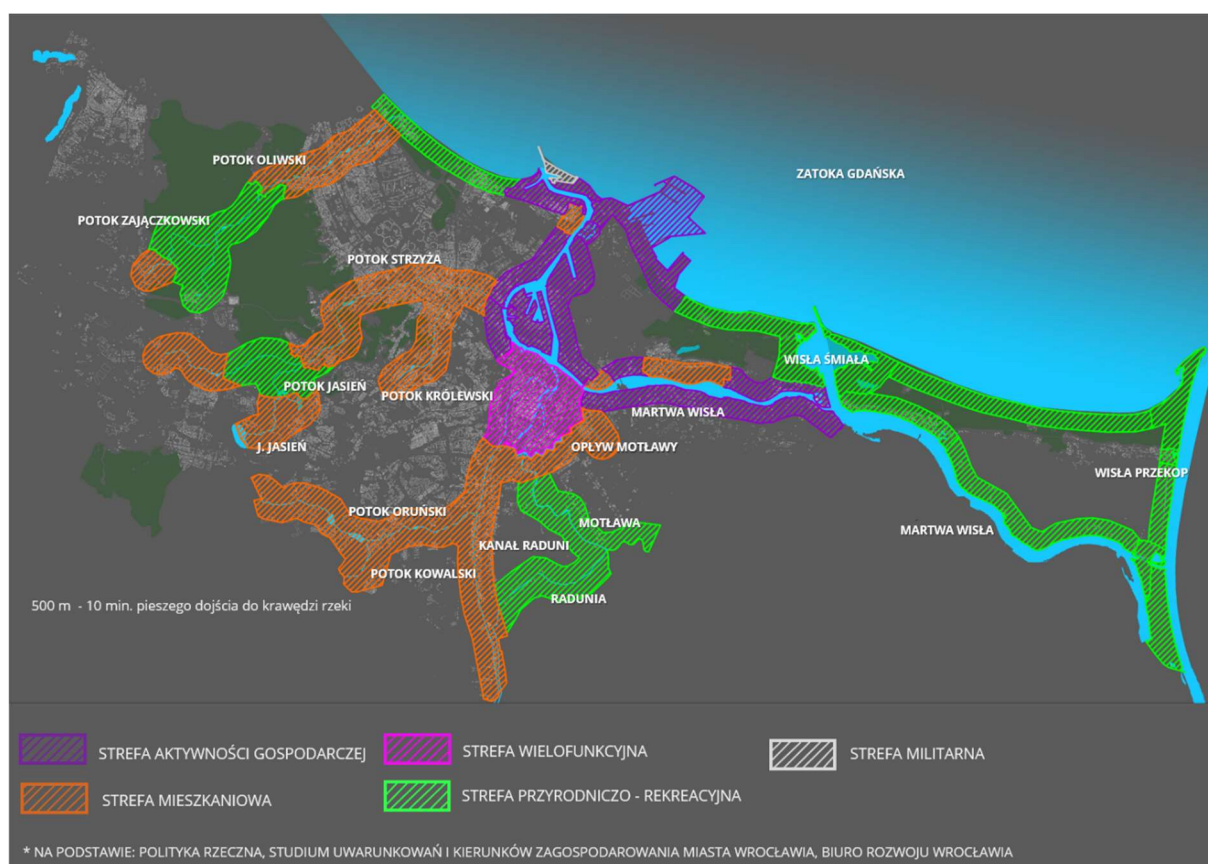

il. 3. Stara Motława i zwodzona kładka piesza na Ołowiankę (fot. Agencja Gazeta).

Typy nabrzeży / brzegów

Wygląd oraz przeznaczenie poszczególnych nabrzeży/brzegów wynika bezpośrednio z najbliższego otoczenia i funkcji znajdujących się na styku z wodą. W oparciu o najbliższe sąsiedztwo w Gdańskiej Polityce Wodnej wyznaczono strefy funkcjonalne wzdłuż cieków i plaż oraz główne kierunki ich rozwoju. Następnie w etapie wyodrębniono trzy typy nabrzeży/brzegów/plaż: miejski, rekreacyjny, przyrodniczo-rekreacyjny. Typy odpowiadają strefom funkcjonalnym i różnią się ukształtowaniem, sposobem zagospodarowania oraz formą wyposażenia (il. 4). W Polityce Motławy wyróżniono typ miejski oraz rekreacyjny, typ przyrodniczo-rekreacyjny nie występuje ze względu na silne przekształcenie obszaru śródmiejskiego (intensywną zabudowę) i brak występowania form ochrony przyrody.

il. 4. Strefy funkcjonalne wyznaczone wzdłuż głównego układu wodnego. Strefy (o zasięgu 500m) określają kierunki rozwoju nabrzeży na podstawie dominujących funkcji w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska (Gdańska Polityka Wodna, opr. BRG).

Dla każdego typu nabrzeży / brzegu zaproponowano zestaw podstawowego – obligatoryjnego wyposażenia wynikający z ich charakteru. Określenie minimalnego wyposażenia nie wyklucza sukcesywnego doposażania przestrzeni o kolejne elementy, ale zabezpiecza podstawowe funkcje miejsca i jego dostępność. Proponuje się etapowanie realizacji wyposażenia obligatoryjnego uzależnione od możliwości finansowania inwestycji (etap 1 i etap 2 wyposażenia). Zestaw obligatoryjny jest wzbogacony także wyposażeniem uzupełniającym, które ma charakter zalecenia i jest możliwe do realizacji w kolejnym etapie.

NABRZEŻA / BRZEGI MIEJSKIE W POLITYCE MOTŁAWY

tworzą układ przestrzeni publicznych ogólnomiejskich. Zlokalizowane są najczęściej w prestiżowych częściach miasta, w strefie wielofunkcyjnej (il. 4). Wymagają wykreowania atrakcyjnych przestrzeni nadwodnych, bulwarów, będących wizytówką miasta.

Ten typ posiada krawędź zurbanizowaną, usługową i mieszkaniową. Tworzy tzw. miejski waterfront.

Nabrzeża miejskie powinny być projektowane indywidualnie, z użyciem szlachetnych materiałów, z uwzględnieniem tożsamości historycznej miejsca, jako jednoprzestrzenne ciągi z priorytetem ruchu pieszego. Dopuszczenie ruchu rowerowego jest możliwe w przypadku, gdy nie wpływa to negatywnie na komfort i płynność ruchu pieszego. W wyposażeniu należy uwzględnić wprowadzenie oświetlenia już w pierwszym etapie projektowym, gdyż takie przestrzenie są predestynowane do całodobowego i całorocznego funkcjonowania. Nabrzeża miejskie powinny umożliwiać cumowanie różnorodnych jednostek pływających dla zwiększenia integracji miasta z wodą oraz wykorzystania transportowego i turystycznego potencjału wody. Punkty węzłowe należy zaprojektować w sposób szczególny, w formie atrakcyjnych przestrzeni (placów i skwerów) towarzyszących nabrzeżu, eksponujących charakterystyczne walory widokowe i obiekty.

wyposażenie obligatoryjne

etap 1

TRASY PIESZE, SIEDZISKA, POJEMNIKI NA ŚMIECI, OŚWIETLENIE

etap 2

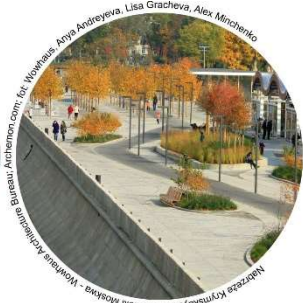
ZIELEŃ URZĄDZONA, STOJAKI ROWEROWE, ZDROJE, POMOSTY, ZEJŚCIA DO WODY, ELEMENTY SZTUKI, TABLICE EDUKACYJNE

NABRZEŻA / BRZEGI REKREACYJNE W POLITYCE MOTŁAWY

zlokalizowane są przeważnie w strefie mieszkaniowej (il. 4), towarzyszą osiedlom mieszkaniowym i współtworzą układ przestrzeni publicznych o charakterze lokalnym. Posiadają krawędź częściowo zurbanizowaną z przewagą zieleni rekreacyjnej urządzonej i nieurządzonej. W urządzeniu terenów sąsiadujących powinna dominować zieleń tworząca razem z ciekami system błękitno-zielonych pasm (str.12-13).

Zagospodarowanie nabrzeża/brzegu powinno sprzyjać codziennej rekreacji mieszkańców i odpowiadać na potrzeby wszystkich grup wiekowych. Wyposażenie musi zawierać już w etapie 1 trasy piesze i rowerowe oraz zieleni, a w etapie drugim m.in. stoły piknikowe czy przyrządy rekreacji dla różnych grup wiekowych oraz oświetlenie. Wzdłuż Opływu Motławy, gdzie występują lub są przewidziane do realizacji brzegi o charakterze rekreacyjnym, powinno się uwzględniać możliwości cumowania jednostek małych (kajaki, łodzie wiosłowe). Wzdłuż wschodniego nabrzeża Nowej Motławy, na południe od mostu Trasy W-Z powinno się uwzględnić możliwość cumowania jednostek większych. Punkty węzłowe powinny być urządzone pod kątem ekspozycji walorów widokowych jako: tarasy, małe place, zejścia do wody, miejsca koncentracji urządzeń wypoczynkowych.

wyposażenie obligatoryjne

etap 1

TRASY PIESZO-ROWEROWE, SIEDZISKA, POJEMNIKI NA ŚMIECI, ZIELEŃ

etap 2

OŚWIETLENIE, STOJAKI ROWEROWE, WYPOSAŻENIE REKREACYJNE DLA RÓŻNYCH GRUP WIEKOWYCH, ZDROJE, POMOSTY, ZEJŚCIA DO WODY, STOŁY PIKNIKOWE

- **Zasada analiz poszczególnych odcinków brzegów**

Analizy zostały podzielone na 3 części zawarte na trzech planszach dotyczących każdego z odcinków brzegów. W części pierwszej zbadano wszystkie potencjały istotne z punktu widzenia rozwoju brzegu jako przestrzeni publicznej. Wyodrębniono przy tym kilka **grup potencjałów**, m.in.:

- potencjał dostępności opisujący w jakim stopniu dany brzeg jest dostępny dla użytkowników (z uwzględnieniem transportu zbiorowego),
- potencjały funkcji towarzyszących oraz istniejącej infrastruktury wodnej określające atrakcyjność brzegu i jego najbliższego sąsiedztwa oraz możliwości rozwoju związanego z wykorzystaniem wody,
- potencjał historyczno-krajobrazowy wskazujący obiekty historyczne związane z wodą i świadczące o tożsamości miejsca oraz wartościowe elementy krajobrazu warte podkreślenia, tj.: osie widokowe, otwarcia widokowe, dominanty przestrzenne.

W analizie potencjałów zwaloryzowano stan urządzenia brzegów oraz możliwości przejścia wzdłuż wody w postaci trzech oznaczeń:

- brzegi urządzone lub wskazane do modernizacji wyposażenia – odcinki w pełni dostępne i posiadające urządzenie odpowiadające minimalnemu obligatoryjnemu wyposażeniu (Typy brzegów str. 7-8),
- brzegi nieurządzone z możliwością przejścia – odcinki nie posiadające pełnego obligatoryjnego wyposażenia, ale obecnie użytkowane przez mieszkańców np.: istniejące predepty wzdłuż wody;
- brzegi nieurządzone bez możliwości przejścia – odcinki niedostępne obecnie ze względu na brak możliwości przejścia wzdłuż wody z powodu ogrodzeń własności prywatnej, dzierżaw gruntów, braku urządzenia terenów zieleni;

Plansza potencjałów pozwala na zdiagnozowanie mocnych stron miejsca, a także na wskazanie elementów istotnych do przekształcenia na planszy kierunków.

Na podstawie potencjałów dla każdego odcinka stworzono **planszę kierunków** rozwoju, czyli wytycznych określających sposób zagospodarowania brzegu oraz jego sąsiedztwa w zakresie:

- określenia typu brzegu i obligatoryjnych oraz uzupełniających elementów wyposażenia dostosowanych do jego charakteru (zestaw piktogramów),
- poprawy dostępności,
- wyeksponowania wartościowych elementów krajobrazu, dziedzictwa historycznego oraz wartości przyrodniczych,
- wskazania możliwości rozwoju infrastruktury wodnej i nadwodnej ustalone w oparciu o wnioski wydziałów miejskich i instytucji (rozbudowy, zalecenia),
- wskazania potencjalnych terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie wody, stanowiących o lokalnej tożsamości miejsca bądź mających taki potencjał w przyszłości.

Ostatnim etapem analiz było **wskazanie referencji**, czyli przykładowych realizacji związanych z urządzeniem brzegów, które przybliżają przyszłym projektantom i wykonawcom preferowaną przez miasto estetykę oraz formy zagospodarowania (szczegółowo w rozdz. V, pkt 4.).

il. 5 Schemat ilustrujący sposób etapowania analiz poszczególnych odcinków (opr. BRG).

- **Aspekt dziedzictwa kulturowego i krajobrazu**

Wytyczne dotyczące dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu wynikają bezpośrednio z uwarunkowań opisanych szczegółowo w Gdańskiej Polityce Wodnej – Uwarunkowania i Kierunki, gdzie zebrano najważniejsze elementy w pkt 5. „Uwarunkowania historyczne” oraz pkt 6. „Krajobraz”.

Dziedzictwo kulturowe i krajobraz zostały przedstawione na planszach w podziale na dwa bloki:

- potencjał historyczno – krajobrazowy pokazany na planszy **potencjały**
- elementy ekspozycji krajobrazu i dziedzictwa kulturowego istotne dla zagospodarowania nabrzeża zawarte na planszy **kierunki**.

Blok dotyczący planszy potencjałów zawiera w sobie dwie grupy: ważne budynki i obiekty związane z historią i tożsamością miejsca oraz wybrane elementy kompozycji krajobrazu tj.: osie widokowe, punkty widokowe i dominanty przestrzenne.

il. 6. Spichlerze na Wyspie Spichrzów wskazane w Polityce Motławy jako potencjał historyczno-krajobrazowy możliwy do wykorzystania przy zagospodarowaniu nabrzeża Starej Motławy, jako elementy tożsamości miejsca (fot. BRG).

Przykładem takich wskazań są m.in.: spichlerze (il. 6) czy dźwigi portowe (il. 7) świadczące o tożsamości miejsca związanej z historią rozwoju miasta oraz posiadające możliwość przekształcenia na nowe funkcje wzbogacające atrakcyjność nabrzeża.

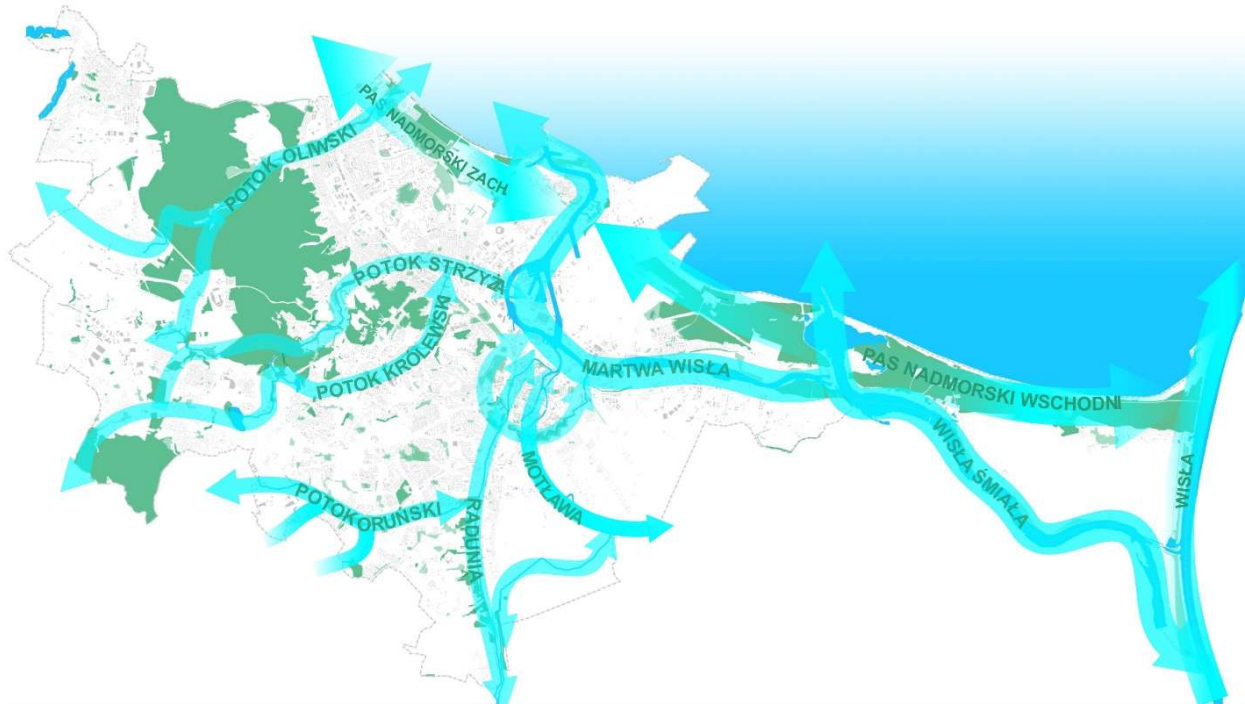
Jako zasadę przyjęto, że wszystkie elementy wskazane w charakterze potencjału mają swoje odzwierciedlenie w kierunkach zagospodarowania dedykowanych konkretnym odcinkom nabrzeży. Co za tym idzie wskazanie ważnego budynku czy obiektu zlokalizowanego przy nabrzeżu oznacza, iż ma on potencjał adaptacji na nowe funkcje lub stanowi potencjał krajobrazowy, który należy chronić, czy eksponować w zagospodarowaniu. W takim przypadku w szczegółowych wytycznych dla zagospodarowania nabrzeża, na planszy kierunki, dla budynku lub obiektu wskazana jest preferowana funkcja lub forma ekspozycji czy ochrony wyróżnionych elementów krajobrazu. Osie widokowe i punkty widokowe mają odniesienie w kierunkach zagospodarowania w postaci punktów węzłowych wymagających szczególnego urządzenia pod kątem ekspozycji widokowej wynikającej najczęściej z potencjału widoku na wodę.

il. 7. Dźwigi portowe wraz z zabudową tzw. Młodego Miasta wskazane w Polityce Wisły jako potencjał historyczno-krajobrazowy możliwy do wykorzystania przy zagospodarowaniu nabrzeża Martwej Wisły, jako elementy tożsamości miejsca (fot. BRG).

- **Błękitno-zielone pasma**

Idea błękitno-zielonych pasm (il.8), bazuje na rozwoju miasta uwarunkowanym przyrodniczą wartością istniejących struktur zielonych opartych o wodę. Założenie to jest niezbędne dla ochrony wód, zachowania biologicznej różnorodności przyrodniczej oraz naturalnych korytarzy przewietrzania miasta.

il. 8. Schemat idei zachowania i wzmocnienia błękitno-zielonych pasm w Gdańsku (opr. BRG).

Dodatkową wartością błękitno-zielonych pasm jest szansa wzmocnienia potencjału retencji wód. Tereny zielone towarzyszące wodzie, poprzez odpowiednie urządzenie mogą stanowić dodatkową ochronę przeciwpowodziową, gdyż działają jak „gąbka” zatrzymująca nadmiar wody. Aspekt retencji jest szczególnie istotny dla ochrony przeciwpowodziowej miasta i adaptacji do zmian klimatu.

Dla obszaru, którego dotyczy polityka Motławy wyznaczono trzy główne błękitno-zielone pasma. Pierwszy z nich tworzy swego rodzaju pierścień otaczający historyczne śródmieście i przebiegający wzdłuż dawnych fortyfikacji miejskich. Kreowanie pasma zielonego pierścienia polega na ochronie istniejących powierzchni trawiastych i zadrzewionych co koresponduje z ochroną konserwatorską zabytkowych umocnień oraz dążeniem do zachowania ich naturalnego charakteru. Główną funkcją dawnych fortyfikacji miejskich pozostaje

rekreacja i edukacja natomiast przyroda, która zasiedliła te tereny odgrywa coraz bardziej istotną rolę w ekosystemie przyrodniczym miasta.

Dwa kolejne pasma przebiegają w samym sercu miasta i rozciągają się wzdłuż rzeki Motławy (Starej i Nowej) oraz kanału rzeki Raduni. Są to obszary, gdzie nagromadzenie różnorodnych funkcji współistnieje z bogatą siecią wodną oraz historyczną zabudową. Powyższe aspekty umożliwiają wykreowanie prestiżowych przestrzeni publicznych nad wodą, zielonych bulwarów i parków będących wizytówką miasta. Jednak ważnym kierunkiem kształtowania wielofunkcyjnych waterfrontów jest wprowadzenie priorytetu lokalizacji różnych form zieleni jako niezbędnego elementu wyposażenia nabrzeży. Jednocześnie wskazane na planszach kierunków elementy ekspozycji dziedzictwa kulturowego i krajobrazu, podkreślone specjalnie zaprojektowanymi formami zieleni wzbogacą zagospodarowanie bulwarów nadwodnych oraz zbudują ciągłość przyrodniczą poszczególnych fragmentów nabrzeży Motławy i Kanału Raduni.

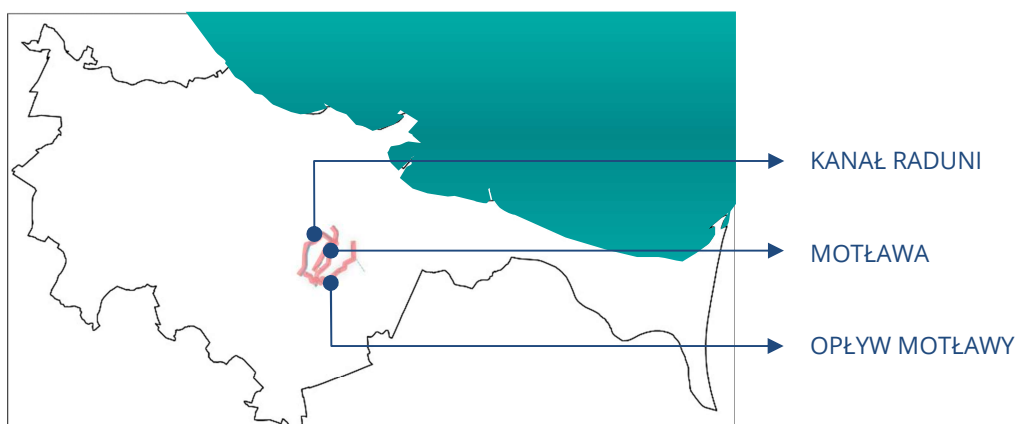
III. Polityka Motławy – zakres opracowania

POLITYKA MOTŁAWY SERCE WODNE MIASTA

CEL:

KREOWANIE WODNEGO SALONU MIASTA Z WYKORZYSTANIEM POTENCJAŁU FUNKCJI OGÓLNO Miejskich ZLOKALIZOWANYCH NAD WODĄ

il. 9. Zakres opracowania Polityki Motławy (opr. BRG).

Do analiz w ramach Polityki Motławy włączono przestrzeń bezpośrednio sąsiadującą ze Starą i Nową Motławą, Oplawem Motławy oraz Kanałem Raduni na odcinku od granicy z Orunią do ujścia do Motławy – obszar zlokalizowany w Śródmieściu Historycznym.

Na podstawie analizy dostępności nabrzeży/brzegów oraz bezpośredniego styku wody z lądem, w tym funkcji towarzyszących, wytypowano odcinki objęte opracowaniem oraz odcinki wyłączone z dalszych analiz.

Wody Starej i Nowej Motławy przepływają w większości przez tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, odcinek ujściowy do wód Martwej Wisły przebiega przez tereny przemysłowe (Młode Miasto – Gazownia i Polski Hak). Opływ Motławy sąsiaduje w większości z terenami mieszkaniowymi, częściowo mieszkaniowo – usługowymi oraz na odcinku ujściowym z terenami przemysłowymi. Kanał Raduni na odcinku od Oruni do ujścia do Motławy przepływa przez tereny mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe oraz na odcinku ujściowym przez tereny usługowe. Wielość funkcji, sposób zagospodarowania i istniejące zainwestowanie mają wpływ na to, że część nabrzeży jest słabo dostępna lub zupełnie pozbawiona dostępności. Brak dostępności dotyczy gruntów stanowiących własność kościelną i prywatną, np. odcinek Opływu Motławy na północ od ulicy Elbląskiej do ulicy Mostek oraz odcinki kanału Raduni ogrodzone bądź zabudowane do bezpośredniego styku z wodą. Dostępność nabrzeży przy różnorodnym charakterze sąsiedztwa wzdłuż brzegów Starej i Nowej Motławy, Opływu Motławy i kanału Raduni ma istotne znaczenie dla postawionego celu opracowania – kreowania wodnego salonu miasta z wykorzystaniem potencjału funkcji ogólnomiejskich zlokalizowanych nad wodą.

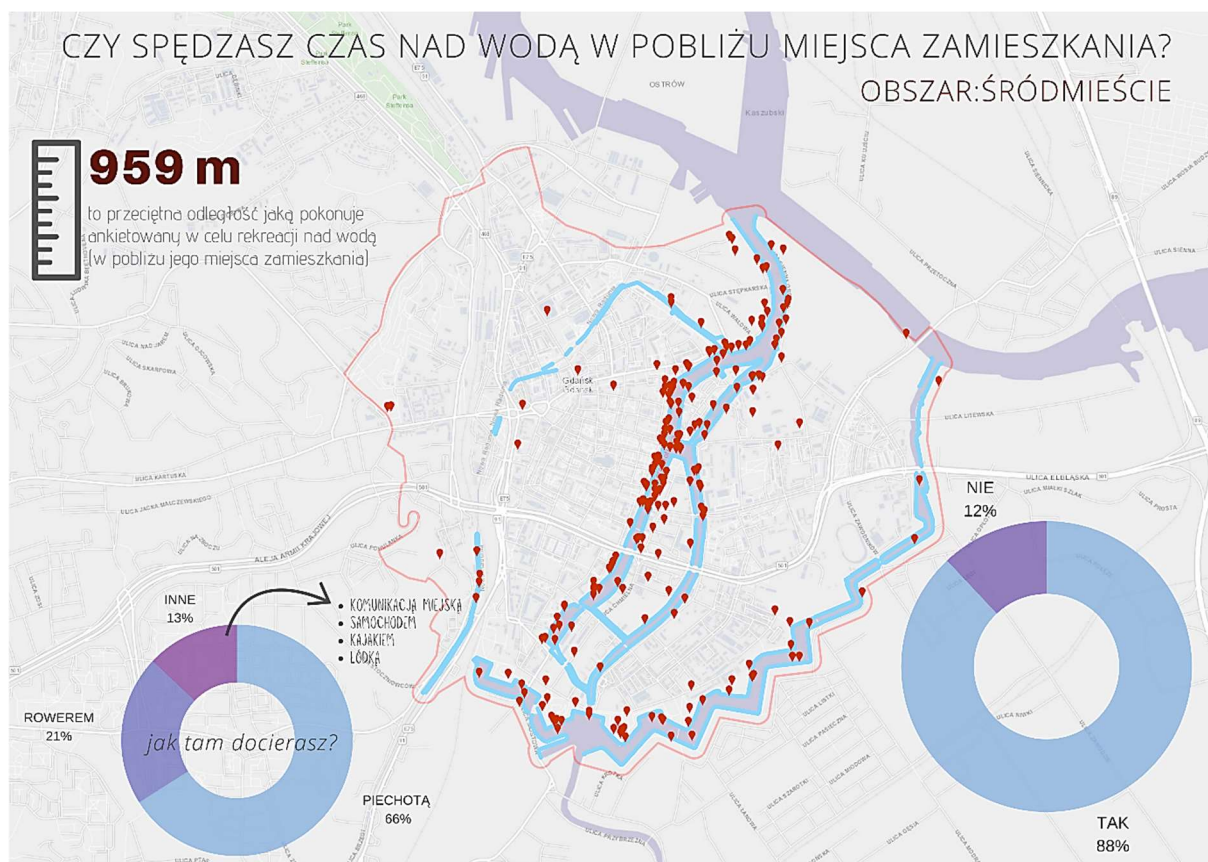

il. 10. Nabrzeża Starej Motławy na wysokości północnego cypla Wyspy Spichrzów (fot. BRG).

IV. Ankieta

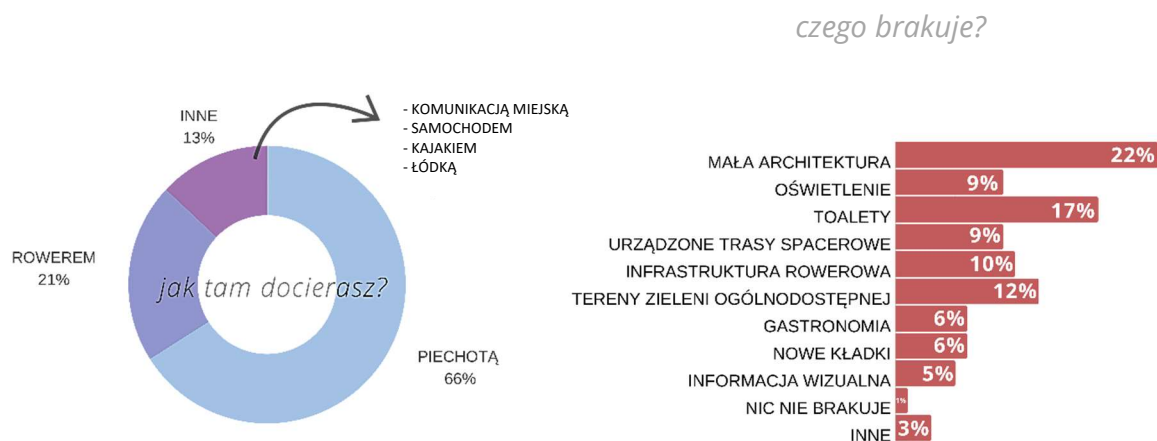
Ankieta „Jak urządzić gdańskie nabrzeża” była udostępniona dla respondentów na stronie Biura Rozwoju Gdańska od 30 lipca do 16 września 2018 r. Celem badania było wskazanie miejsc nad wodą, w których gdańszczanie najchętniej spędzają czas wolny oraz brakującego wyposażenia. W badaniu wzięło udział 1045 osób, a grupą najbardziej aktywną były osoby w wieku 26-35 lat (42%).

Odnosząc się do Starej i Nowej Motławy, Optywu Motławy i Kanału Raduni w granicach Historycznego Śródmieścia osoby deklarujące spędzanie czasu nad wodą w pobliżu miejsca zamieszkania wskazywały głównie nabrzeża w sąsiedztwie Wypływu Spichrzów (Stara i Nowa Motława, il. 11), Ołowianki oraz przy Młodym Mieście – szczególnie w rejonie nowopowstałej inwestycji mieszkaniowo-usługowej Brabank, na północ od niej oraz w rejonie południowego odcinka Siennej Grobli. Duża część respondentów wskazała również na brzegi Optywu Motławy na Dolnym Mieście i Olszynie. Część respondentów spędza czas również w sąsiedztwie Kanału Raduni w rejonie Starego Miasta (Osiek) oraz Biskupiej Górki.

il. 11. Wyniki ankiety ilustrujące wskazania respondentów dotyczące spędzania czasu nad wodą w pobliżu miejsca zamieszkania (opr. BRG).

Wśród ankietowanych 88% korzysta z bliskiego sąsiedztwa wody. Około 66% dociera w rejon nabrzeży pieszo. Respondenci pytani o brakujące wyposażenie zwrócili szczególną uwagę na małą architekturę (22%), toalety (17%), zielen ogólnodostępną (12%) oraz infrastrukturę rowerową (10%) (il. 12).

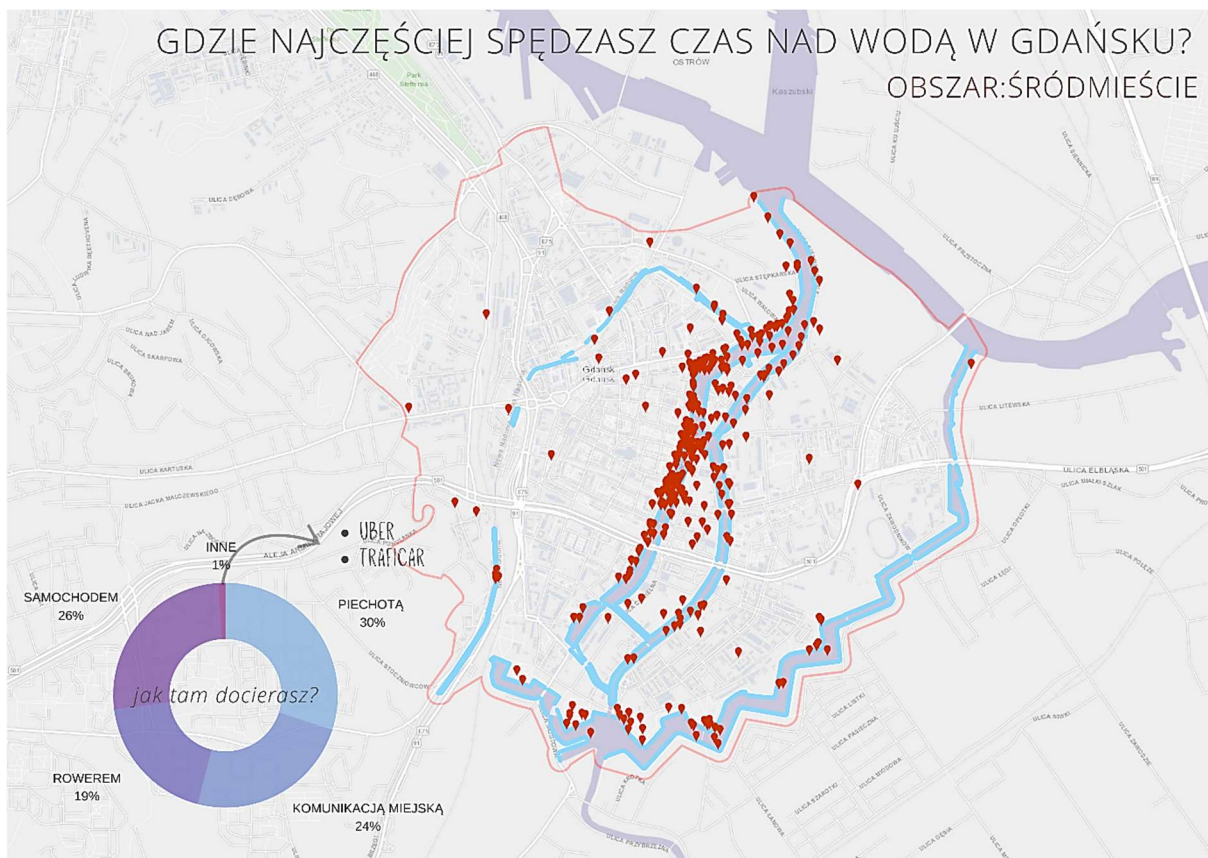

il. 12. Wyniki ankiety pokazujące najczęstszy sposób docierania na nabrzeże oraz dotyczące brakujących elementów wyposażenia nabrzeży / brzegów Motławy (opr. BRG).

Wyniki ankiety potwierdziły wybór odcinków objętych opracowaniem. Mieszkańcy wykorzystują na co dzień te nabrzeża / brzegi, które zostały wytypowane w niniejszym opracowaniu. Ankieta wykazała także, że nabrzeża wzdłuż Starej Motławy (il. 13), Wyspy Spichrzów, Młodego Miasta, Dolnego Miasta przy Opływie Motławy przyciągają mieszkańców z różnych stron Gdańska, co jest spowodowane nagromadzeniem funkcji kultury, sztuki, usług o oddziaływaniu metropolitalnym a nawet krajowym (il. 14.) Miejsca te jednak w znacznym stopniu wymagają poprawy zagospodarowania, bądź całkiem nowego zagospodarowania (np.: odcinki nabrzeża wzdłuż Siennej Grobli na Polskim Haku – il. 15.).

il. 13. Długie Pobrzeże z Żurawiem, północny cypel Wyspy Spichrzów z nową i odrestaurowaną zabudową (Daleka Droga I, Daleka Droga II) w tle Ołowianka (Narodowe Muzeum Morskie, Soldek zacumowany do nabrzeża) (fot. BRG).

il. 14. Wyniki ankiety ilustrujące wskazania respondentów dotyczące spędzania czasu nad wodą w Gdańsku (opr. BRG). Wskazania respondentów dotyczą miejsc atrakcyjnych nad wodą niezwiązanych z miejscem zamieszkania.

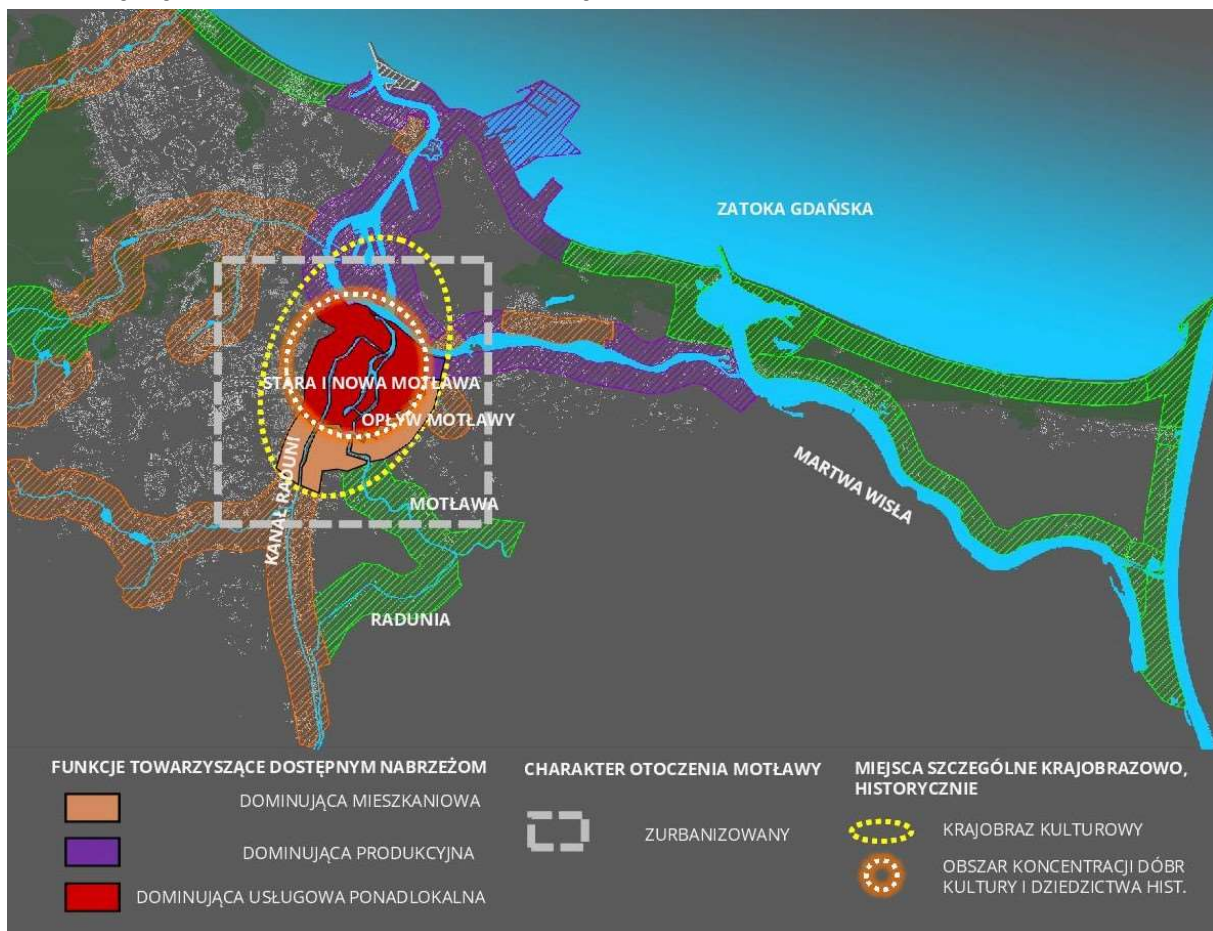

il. 15. Budowa nabrzeży na Polskim Haku (fot. BRG).

V. Uwarunkowania

1. Ogólne uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne

W części głównej Gdańskiej Polityki Wodnej (il. 4), do poszczególnych elementów układu wodnego miasta, przyporządkowano strefy funkcjonalne oparte o istniejące zagospodarowanie dominujące przy brzegu lub funkcje ustalone w planach miejscowych oraz w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska*. Dla każdej strefy określono dominujący charakter i kierunek rozwoju.

il. 16 Ogólne uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne Motławy (opr. BRG).

W rejonie Motławy (Starej i Nowej) oraz Kanału Raduni, położonych w Historycznym Śródmieściu, przeważa strefa wielofunkcyjna (Główne Miasto, Stare Miasto, Dolne Miasto, Biskupia Górka, Młode Miasto, Polski Hak), zaś w części południowo-wschodniej obejmującej Oplływ Motławy dominuje strefa mieszkaniowa (Olszynka). Nagromadzenie dóbr kultury i wyjątkowej spuścizny dziedzictwa historycznego powodują, że właściwie cała przestrzeń położona na styku z wodą warta jest wyróżnienia i uwzględnienia w kształtowaniu nabrzeży. Dotyczy to szczególnie obszaru Głównego i Starego Miasta. Wyróżnikiem tych

obszarów jest objęcie ich wpisem do rejestru zabytków jako układ urbanistyczny miasta Gdańska w obrębie nowożytnych fortyfikacji.

Obszar Dolnego Miasta został wpisany do rejestru zabytków jako zespół bastionów Dolnego Miasta – tzw. Opływ Motławy – Bastion św. Gertrudy, Żubr, Wilk, Wyskok, Miś, Królik. Podobnie wpisem do rejestru zabytków objęty jest cały kanał Raduni, w tym odcinek położony w Śródmieściu Historycznym zawarty w niniejszym opracowaniu. Wpis do rejestru zabytków stwarza konieczność uzgodnienia z PWKZ wszelkich zamierzeń inwestycyjnych prowadzonych na tych obszarach.

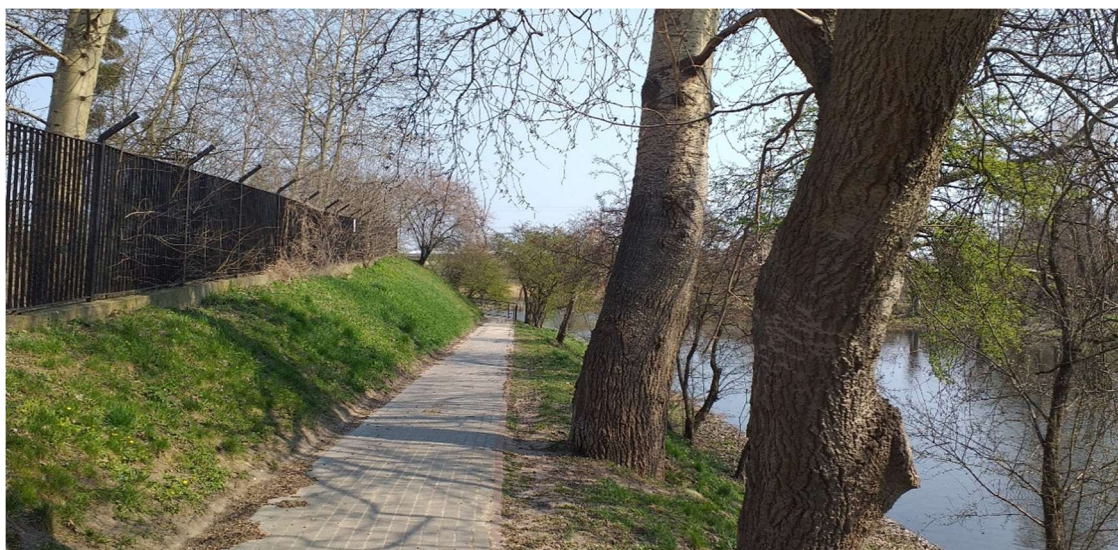

il. 17. Nabrzeże Motławy w rejonie Ołowianki, Polska Filharmonia Bałtycka – charakter miejski (fot. BRG).

Dla poszczególnych odcinków nabrzeży i brzegów Motławy (Stara i Nowa Motława, Opływ Motławy, Kanał Raduni) ustalono ogólne kierunki rozwoju w zależności od strefy funkcjonalnej w której się znajdują:

- 1. Nabrzeża i brzegi znajdujące się w strefie wielofunkcyjnej (Główne Miasto, Stare Miasto, Młode Miasto):**
  - rozwój w oparciu o istniejące i planowane funkcje ogólnomiejskie, prestiżowe przestrzenie publiczne, posiadające czytelną wielofunkcyjną pierzeję,
  - wyeksponowanie dóbr dziedzictwa kulturowego i krajobrazu poprzez kontynuację wykorzystania obiektów oraz adaptację nowych obiektów o zachowanych wartościach kulturowych na funkcje usługowe i kulturowe,

- wykorzystanie rzeki do rozwoju wewnętrznego transportu rzeczno;

il. 18. Brzeg Opływu Motławy od strony Dolnego Miasta (w sąsiedztwie Zespołu Szkół Samochodowych – charakter rekreacyjny (fot. BRG).

2. Brzegi zlokalizowane w strefie mieszkaniowej (Olszynka, Dolne Miasto, Biskupia Górka):

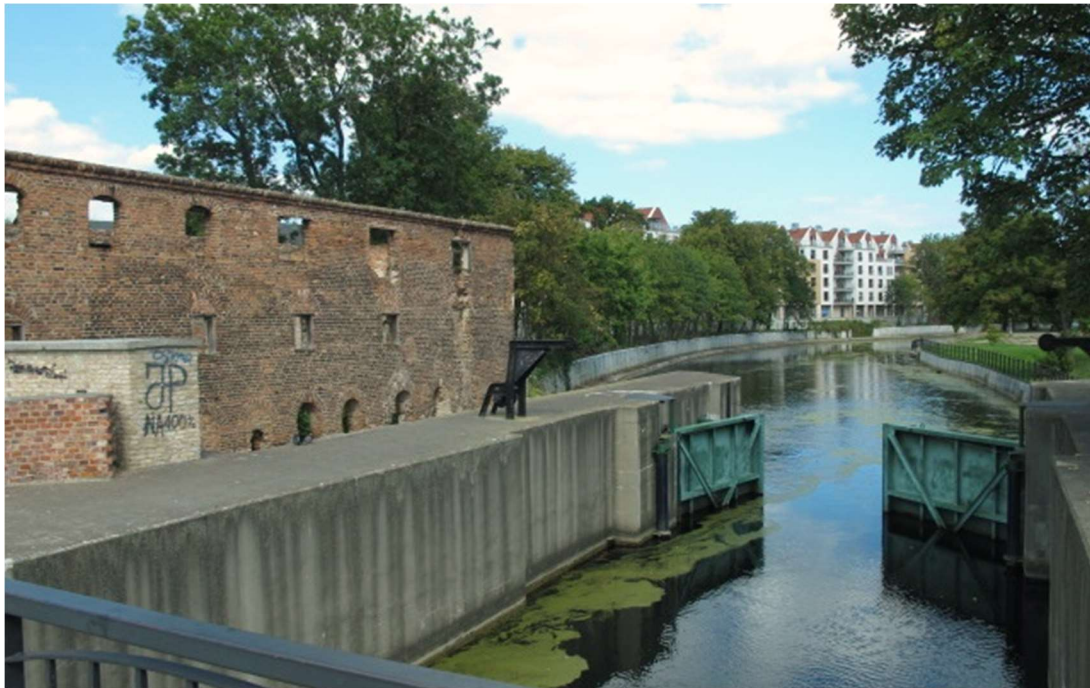
- rozwój w oparciu o funkcje mieszkaniowe i usługowe, wykorzystanie sąsiedztwa wody do codziennej rekreacji, poprawa dostępności brzegów w oparciu o wewnętrzne powiązania pieszo-rowerowe osiedli z Opływem Motławy,
- wykorzystanie wód Opływu Motławy do wspierania rozwoju aktywności na wodzie;

2. Uwarunkowania przyrodnicze

Waloryzacja

Motława ma źródła na Pojezierzu Starogardzkim. W granicach miasta znajduje się tylko jej dolny, żuławski odcinek. Koryto tej rzeki i jej cechy hydrologiczne w średniejszej części są silnie zmienione w wyniku działalności człowieka. Na terenie Żuław rzeka jest obwałowana i włączona do systemu odwodnienia polderowego (melioracji). W zakresie ochrony przed powodzią na Opłynie Motławy zlokalizowane są samoczynne wrota przeciwpowodziowe, tzw. Wrota

il. 19. Nowa Motława - wrota przeciwpowodziowe Grodza Kamienna (fot. BRG).

Żuławskie. Obiekt ten współpracuje z położonymi na Motławie wrotami Grodzy Kamiennej (il.19), stanowiącymi fragment zabytkowej fortyfikacji Gdańska. Obiekty te należą do systemu ochrony przeciwpowodziowej Żuław Gdańskich przed spiętrzeniami sztormowymi. W średniejszej części miasta do Motławy uchodzi wybudowany w XIV wieku Kanał Raduni (odbierający wody potoków z południowej części Gdańska). Kanał Raduni o całkowitej długości 13,5 km (w granicach miasta 9,8 km) płynie wzdłuż tarasu rozdzielającego Żuławę od Wysoczyzny Gdańskiej i uchodzi do Motławy. Kanał został wybudowany w latach 1348-1356 i miał służyć przede wszystkim do zaopatrzenia w wodę pitną Gdańska, a także jako napęd dla Wielkiego Młyna. W części północnej jest przykryty.

Obecny układ hydrologiczny w obszarze Śródmieścia Historycznego został przekształcony antropogenicznie.

2.1. Motława

Ochrona przyrody

Na omawianych odcinkach Starej i Nowej Motławy nie występują żadne formy ochrony przyrody.

Walory przyrodnicze

Przedmiotem waloryzacji przyrodniczej są odcinki rzeki Motławy: Nowa Motława, Stara Motława, kanał Na Stępce oraz ujście Motławy do Martwej Wisły. Generalnie można stwierdzić, iż z powodu znacznej antropopresji koryt rzecznych (utwardzonych/wzmocnionych) oraz silnie zurbanizowanego sąsiedztwa (il. 20), występują tu ograniczone warunki siedliskowe dla flory i fauny.

il. 20. Kanał Na Stępce – brzeg w sąsiedztwie ulicy Dziewanowskiego – odbicia lustrzane w wodzie (fot. BRG).

Koryta rzek są systematycznie bagrowane i oczyszczane, co skutkuje okresową likwidacją roślinności, która stanowi potencjał siedliskowy dla zwierząt. Niemniej jednak wszystkie, te odcinki nadal posiadają warunki siedliskowe dla roślin głównie gatunków hydrogenicznnych związanych ze środowiskiem wodnym (np. trzcina pospolita, pałka wodna, grążele, kosańce, grzybienie czy sit pospolity) oraz zwierząt, które na tych odcinkach rzek żerują, migrują oraz okresowo bądź stale bytują (tak jak w przypadku awifauny np. kaczka, ichtiofauna np. okoń, płoć, płazy i gady, np. ropucha szara czy traszka). Pomimo trwającej silnej antropopresji zachodzi proces regeneracji środowiska biotycznego.

W związku z tym, że omawiane odcinki rzek, pełnią funkcję szkieletu łączącego przyrodę lądową z akwenem postanowiono włączyć je do osnowy przyrodniczej miasta Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB).

Potencjał przyrodniczy

- Dla obu odcinków Motławy **potencjał przyrodniczy** ocenia się jako **niski**.

2.2. Opływ Motławy

Ochrona przyrody

Na omawianym odcinku Opływu Motławy nie występują żadne formy ochrony przyrody. Należy jednak podkreślić, iż w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (2018 r.) wskazano do objęcia ochroną część podziemną Bastionu św. Gertrudy w formie użytku ekologicznego, gdyż w jego wnętrzu zimują nietoperze.

Walory przyrodnicze

Opływ Motławy jak już wcześniej wspomniano jest elementem antropogenicznym (dawne fortyfikacje). Niemniej jednak porównując walory przyrodnicze Starej i Nowej Motławy, można bez wątpienia stwierdzić, iż występujące tu warunki (w korycie jak i w jego otoczeniu), są zdecydowanie dogodniejsze dla rozwoju środowiska biotycznego. Wynika to z szerokiego koryta, szerokiego pasa zieleni okalającego przebieg opływu oraz bezpośredniego sąsiedztwa zabudowy o charakterze przeważnie ekstensywnym.

il. 10 Opływ Motławy – Bastion Miś – roślinność hydrogeniczna (trzciniowisko) i odbicia lustrzane w wodzie (fot. BRG).

Występuje tu dobrze rozwinięta roślinność różnego pokroju, co wpływa na lepsze warunki siedliskowe dla zwierząt.

Podobnie jak w przypadku Starej i Nowej Motławy koryto Optywu Motławy jest również systematycznie bagrowane i oczyszczane, co niestety skutkuje okresową likwidacją roślinności, która stanowi potencjał siedliskowy dla zwierząt. Ważnym elementem (pomimo procesów antropopresji) jest fakt regeneracji środowiska biotycznego.

Silnie rozwinęła się tu roślinność głównie gatunków hydrogenicznym związanych ze środowiskiem wodnym (np. trzcina pospolita, pałka wodna, grązele, kosańce, grzybienie czy sit pospolity) (Il. 21). Obserwowano również liczne gatunki fauny, która na tych odcinkach rzek żeruje, migruje oraz stale bytuje (np. kaczka, kurka wodna, łabędź, ichtiofauna np. okoń, płoć, płazy i gady, np. ropucha szara czy traszka).

W związku z tym, Optyw Motławy włączono do osnowy przyrodniczej miasta, jej otoczenie do płata strukturalnego, a górny jej odcinek do ciągu łączącego Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB).

Potencjał przyrodniczy

- Potencjał przyrodniczy omawianego odcinka Optywu Motławy ocenia się jako **umiarkowany**.

2.3. Kanał Raduni

Ochrona przyrody

Na omawianym odcinku Kanału Raduni nie występują żadne formy ochrony przyrody.

il. 22. Kanał Raduni – brzeg w sąsiedztwie parku na Biskupiej Górze – charakter rekreacyjny (fot. BRG).

Walory przyrodnicze

Omawiany odcinek Kanału Raduni (podobnie jak Stara i Nowa Motława) jest tworem antropogenicznym i ze względu na silnie zurbanizowane sąsiedztwo (śródmiejską lokalizację) oraz utwardzone brzegi (il. 22) nie posiada on korzystnych warunków siedliskowych dla środowiska biotycznego.

Koryto rzeki jest systematycznie bagrowane i oczyszczane, co skutkuje okresową likwidacją roślinności, która stanowi potencjał siedliskowy dla zwierząt. Nadal posiada ono jednak warunki siedliskowe dla roślin głównie gatunków hydrogenicznym związanych ze środowiskiem wodnym (np. trzcina pospolita, pałka wodna, grążele, kosańce, grzybienie czy sit pospolity) oraz zwierząt, które na tym odcinku żerują, migrują oraz okresowo bądź stale bytują (tak jak w przypadku awifauny np. kaczka, ichtiofauna np. okoń, płoć, płazy i gady, np. ropucha szara czy traszka). Ważnym elementem (pomimo trwającej silnej antropopresji) jest fakt procesu regeneracji środowiska biotycznego.

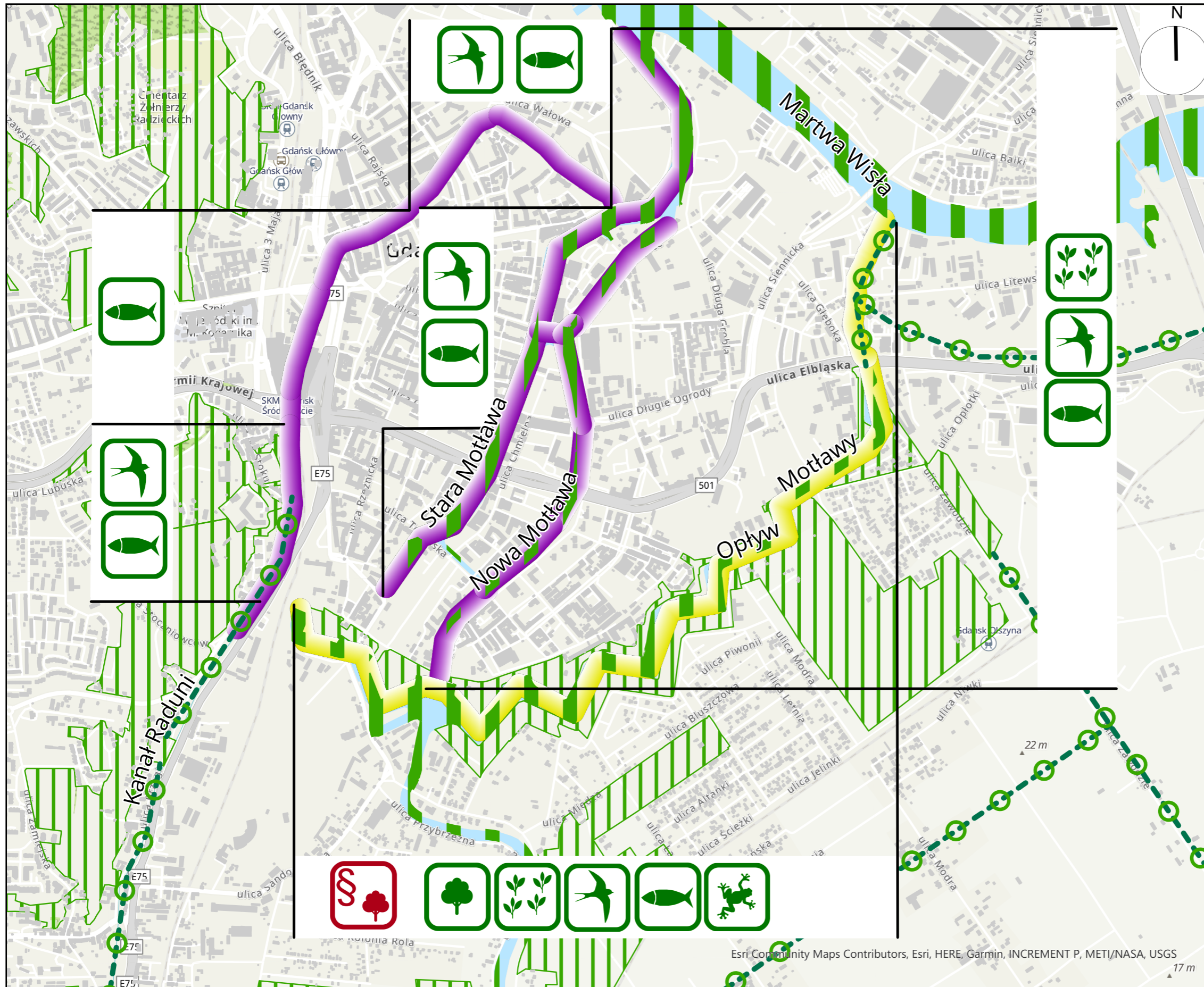
Południowy fragment analizowanego odcinka Kanału w rejonie Biskupiej Górki z towarzyszącym mu szpalerem drzew, został zaznaczony jako ciąg łączący Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB).

Potencjał przyrodniczy

- Potencjał przyrodniczy omawianego odcinka Kanału Raduni ocenia się jako **niski**.

Waloryzacja przyrodnicza Polityki Motławy zilustrowana została w załączniku graficznym:

- MAPA NR 1 - Motława, Opływ Motławy, Kanał Raduni – waloryzacja przyrodnicza

POTENCJAŁ PRZYRODNICZY

- niski
- umiarkowany

OCHRONA PRZYRODY

- proponowana forma ochrony przyrody

WALORY PRZYRODNICZE

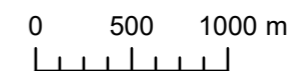
- park
- podmokłości
- awifauna
- ichtiofauna
- herpetofauna
- fauna

OGÓLNOGOSPODARSTWA SYSTEM TERENÓW AKTYWNYCH BIOLOGICZNIE

- osnowa przyrodnicza OSTAB
- płat strukturalny OSTAB
- ciąg łączący OSTAB

LASY

- lasy

MAPA NR 1
zgodnie ze spisem map

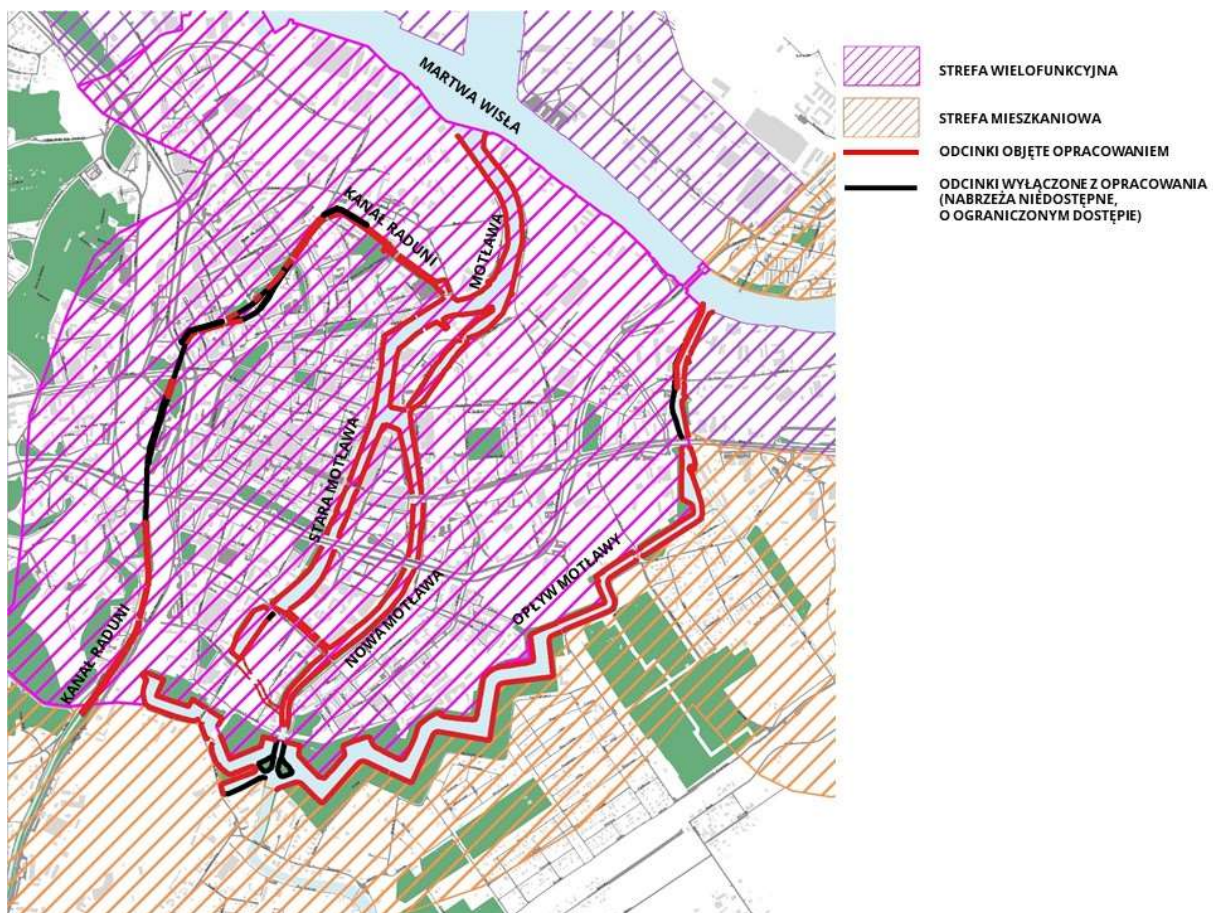
MOTŁAWA, OPŁYW MOTŁAWY I KANAŁ RADUNI - WALORYZACJA PRZYRODNICZA POLITYKA MOTŁAWY

Biuro Rozwoju
Gdańska

3. Dostępność – podział na odcinki

Wybór odcinków objętych opracowaniem (odcinki czerwone na il. 23) wynika z analizy zakresu dostępności nabrzeży / brzegów dla mieszkańców i z określenia ewentualnych ograniczeń w ich zagospodarowaniu będących konsekwencją własności lub dominującej funkcji. Istotną kwestią jest sąsiedztwo niekolidujące z rekreacyjną funkcją, jaką powinno pełnić udostępnione mieszkańcom nabrzeże / brzeg. Na tej podstawie z opracowania wyłączono obszary, których stan zainwestowania w połączeniu z uwarunkowaniami własnościowymi ograniczają bądź całkowicie uniemożliwiają dostęp do nabrzeży (kolor czarny na il. 23).

il. 11. Zakres opracowania Polityki Motławy (Motława, Oplływ Motławy, Kanał Raduni w granicach Historycznego Śródmieścia. opr. BRG).

Ostatecznie do opracowania przyjęto 8 następujących odcinków (mapa nr 2):

MOTŁAWA:

- ODCINEK 1: WYSPA SPICHRZÓW. Stara i Nowa Motława na odcinku od ul. Grodza Kamienna do północnego cypla Wyspy Spichrzów.
- ODCINEK 2: OŁOWIANKA I POLSKI HAK. Kanał Na Stępcie i Motława na odcinku od północnego cypla Wyspy Spichrzów do Martwej Wisły.

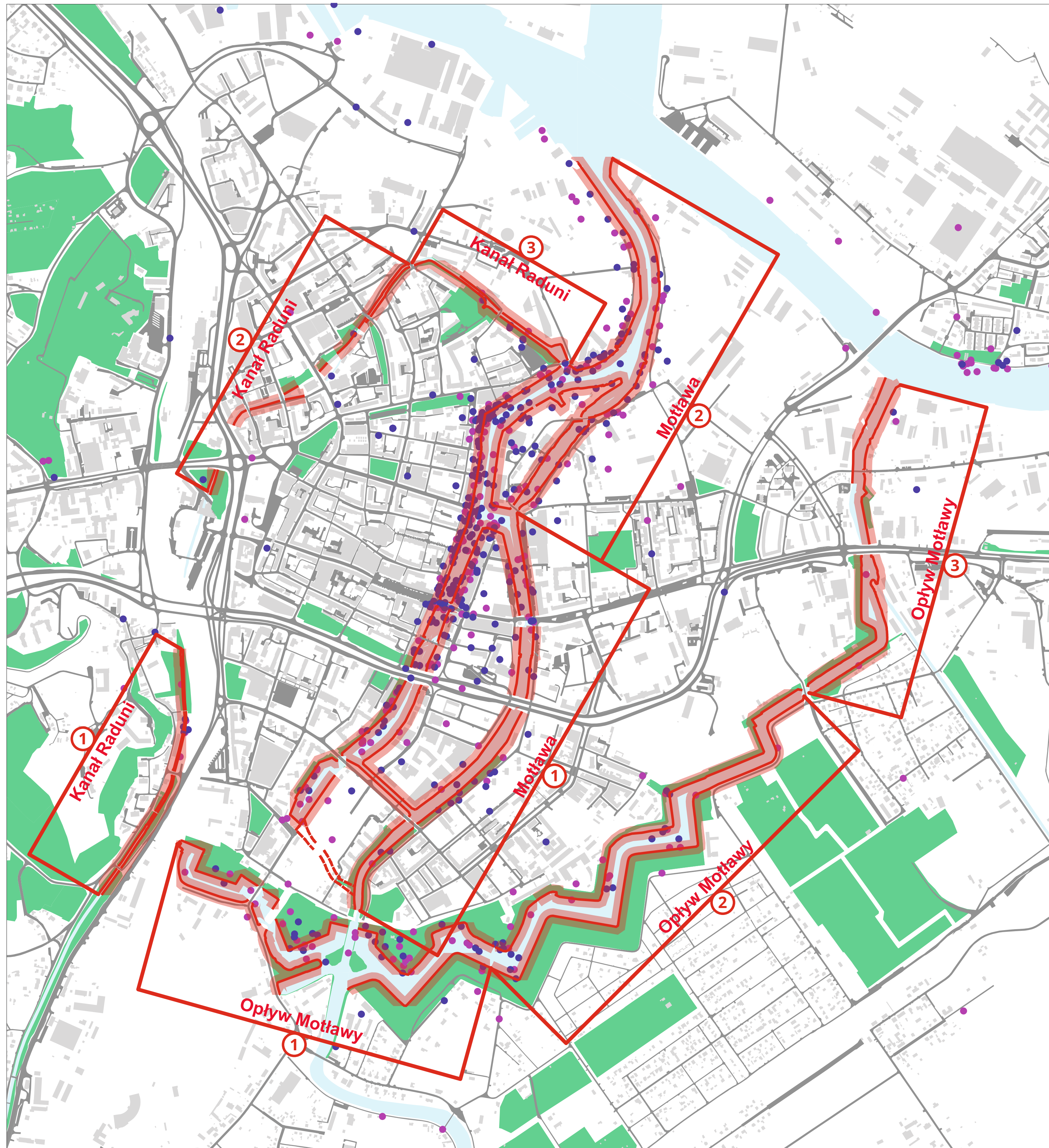
OPŁYW MOTŁAWY:

- ODCINEK 1: GRODZA KAMIENNA. Opływ Motławy na odcinku od linii kolejowej PKP do kładki pieszej na Bastionie Wyskok.
- ODCINEK 2: OLSZYŃKA I DOLNE MIASTO. Opływ Motławy na odcinku od kładki pieszej na Bastionie Wyskok do ulicy Zawodników.
- ODCINEK 3: UL. GŁĘBOKA. Opływ Motławy na odcinku od ulicy Zawodników do ujścia do Martwej Wisły.

KANAŁ RADUNI:

- ODCINEK 1: BISKUPIA GÓRKA. Kanał Raduni na odcinku od ulicy Stoczniovców do kościoła Menonitów.
- ODCINEK 2: STARE MIASTO. Kanał Raduni na odcinku od Targu Siennego do ulicy Krosna.
- ODCINEK 3: UL. KROSNA, MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ. Kanał Raduni na odcinku od ulicy Krosna do ujścia do Motławy.

LEGENDA

- ZABUDOWA
- WODA
- ZIELEŃ
- SIEĆ ULIC
- WYNIKI ANKIETY GPW
- **ODCINKI WYZNACZONE DO OPRACOWANIA**

MOTŁAWA:

1. WYSPA SPICHRZÓW
2. OŁOWIANKA I POLSKI HAK

OPŁYW MOTŁAWY:

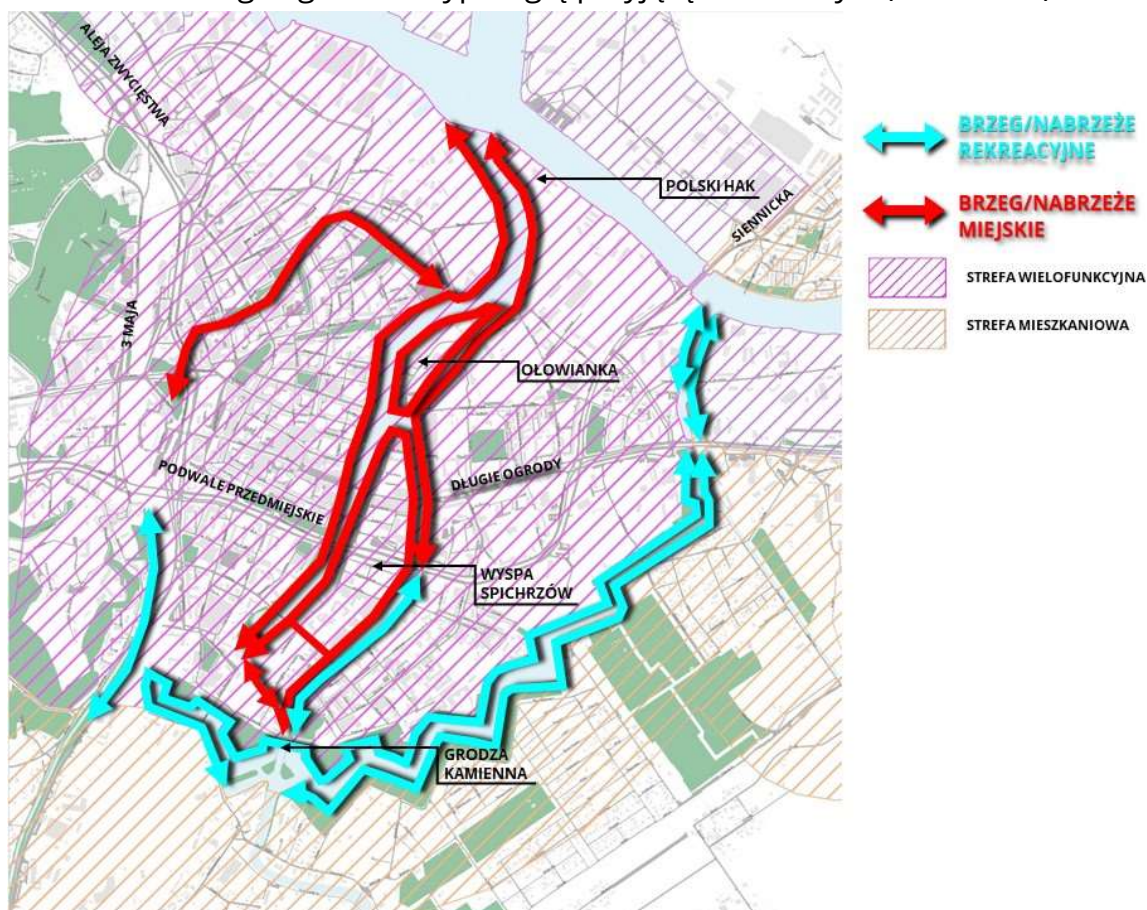
1. GRODZA KAMIENNA
2. OLSZYŃKA I DOLNE MIASTO
3. UL. GŁĘBOKA

KANAŁ RADUNI:

1. BISKUPIA GÓRKA
2. STARE MIASTO
3. UL. KROSNA, MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ

4. Typy nabrzeży / brzegów w Polityce Motławy

Do każdego z 8 przyjętych do opracowania odcinków wzdłuż nabrzeży/brzegów Starej i Nowej Motławy, Opływu Motławy, Kanału Raduni w granicach historycznego Śródmieścia przyporządkowano docelowy charakter urządzenia nabrzeża / brzegu zgodnie z typologią przyjętą w metodyki (Rozdział II).

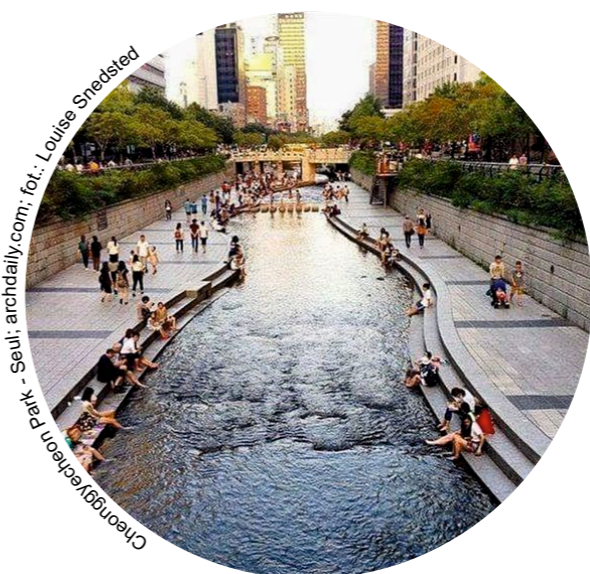
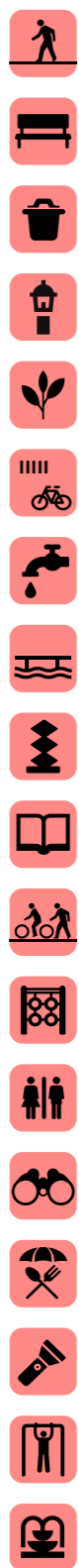

il.24. Typy nabrzeży Motławy (Motława, Opływ Motławy, Kanał Raduni) (opr. BRG).

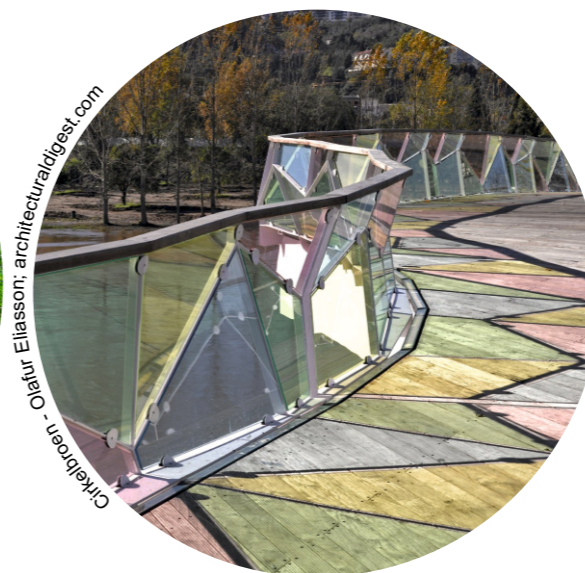
W celu zilustrowania preferowanego charakteru poszczególnych odcinków stworzono zbiór referencji (mapy 3, 4) przyporządkowany odpowiednim typom nabrzeży/brzegów Motławy (il. 24), ilustrujący zalecaną estetykę elementów wyposażenia. Kolorowe ikony zamieszczone na planszach kierunków wskazujące obligatoryjne i uzupełniające elementy wyposażenia znalazły odzwierciedlenie w przykładowych sposobach zagospodarowania.

Opracowanie ma charakter strategiczny, dlatego nie wskazuje konkretnych wytycznych czy szczegółowych rozwiązań estetycznych oraz materiałowych dedykowanych wybranym odcinkom. GPW jest bazą dla późniejszych projektów, a szczegółowe rozwiązania, dobór form i materiałów winny być indywidualnie dostosowane do charakteru miejsca, zgodnie z definicjami typów nabrzeży (Rozdział II. Metodyka).

NABRZEŻE/BRZEG MIEJSKI

NABRZEŻE/BRZEG REKREACYJNY

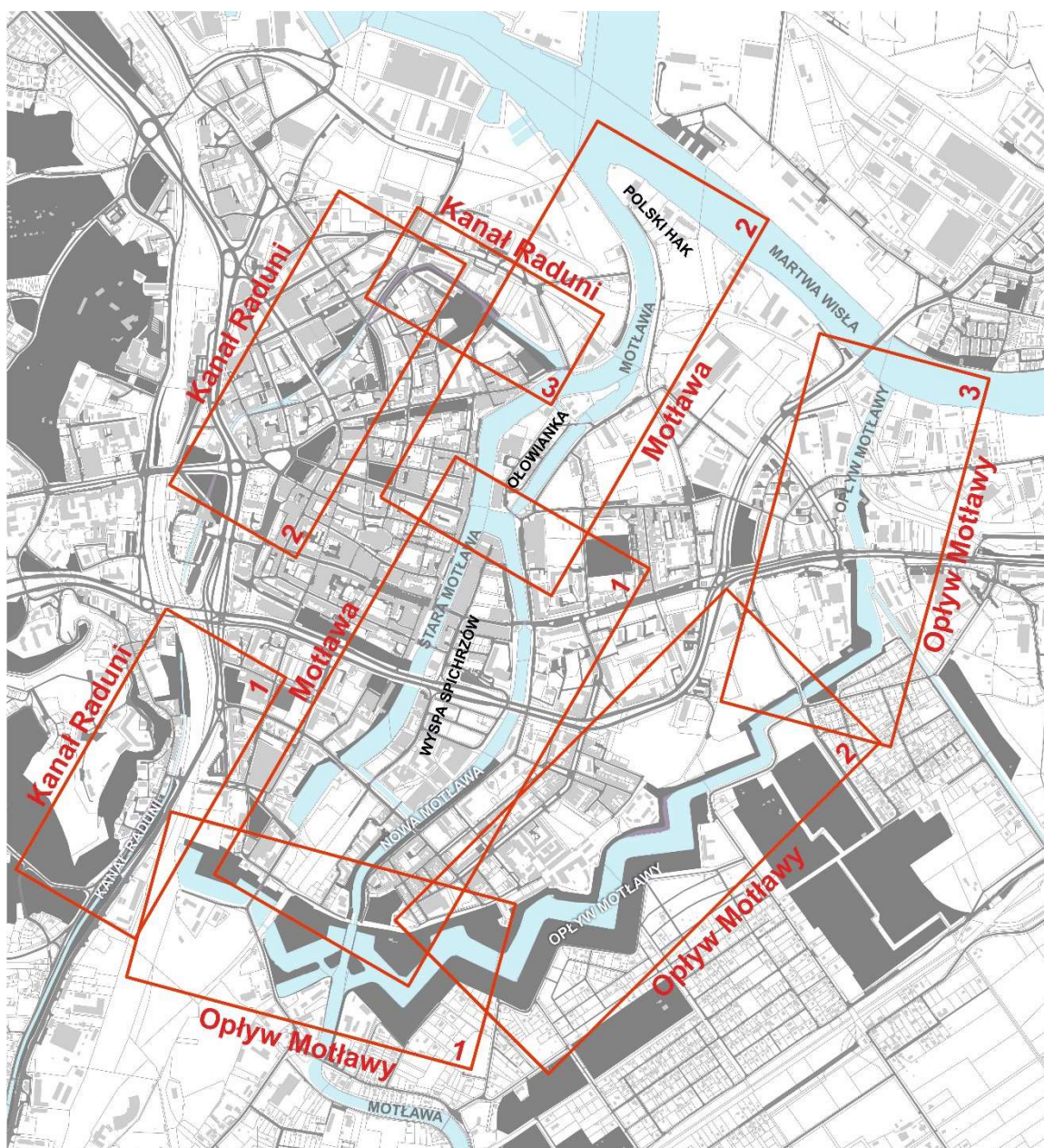

VI. Potencjały i kierunki

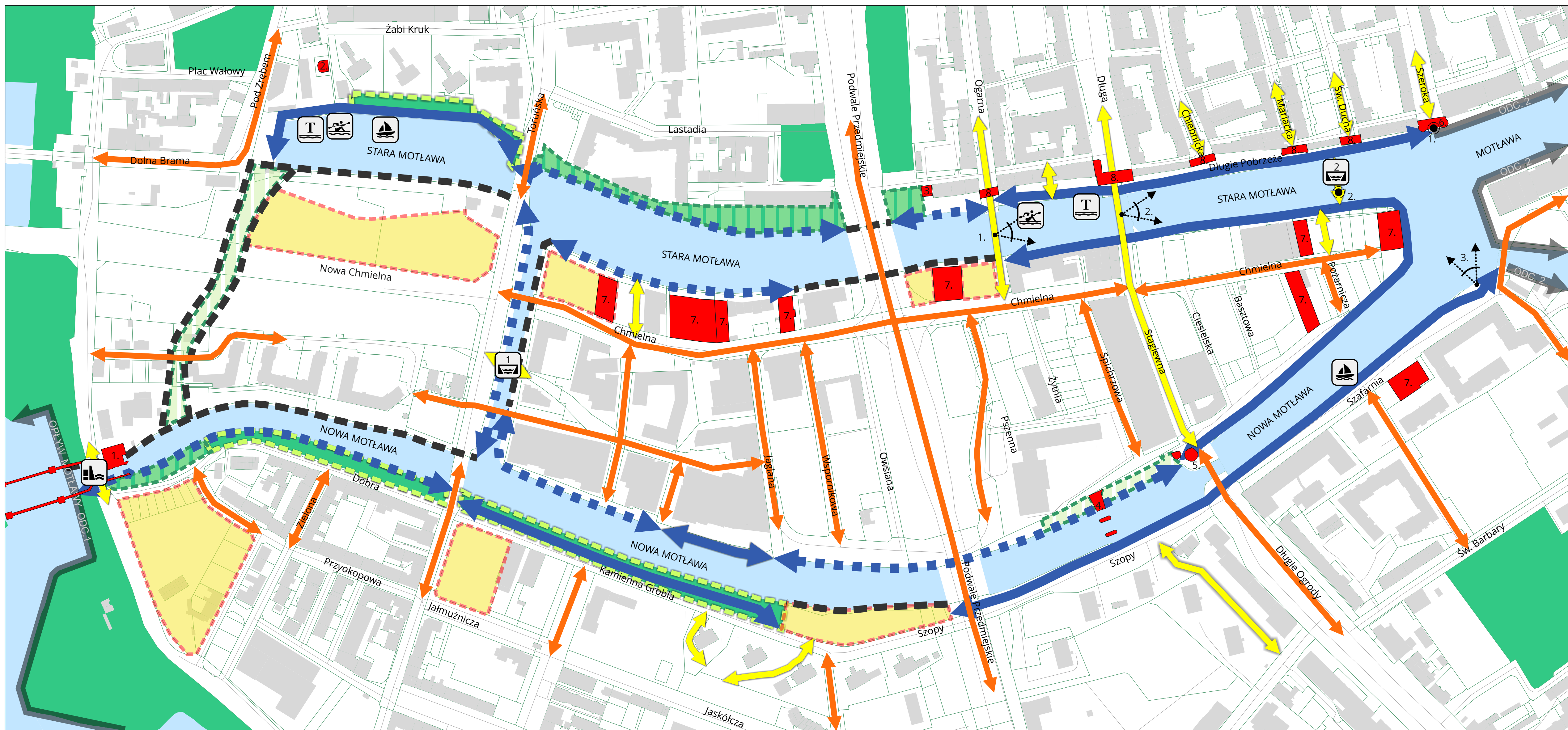
Na kolejnych stronach załączono po dwie plansze dla każdego z ośmiu odcinków Polityki Motławy. Plansze przedstawiają:

- potencjały – uwarunkowania dla rozwoju nabrzeża / brzegu
- kierunki – wytyczne projektowe.

Schemat poniżej (il. 25) przedstawia kolejność poszczególnych odcinków i rozmieszczenia oraz orientację arkuszy.

il. 12. Schemat podziału na arkusze (zgodnie z numeracją odcinków).

POTENCJAŁY

STAN URZĄDZENIA NABRZEŻA/BRZEGU

- nabrzeża/brzegi urządzone lub ze wskazaniem do modernizacji
- nabrzeża/brzegi nieurządzone z możliwością przejścia
- nabrzeża/brzegi nieurządzone bez możliwości przejścia

POTENCJAŁ DOSTĘPNOŚCI NABRZEŻA/BRZEGU

- powiązania piesze
- powiązania pieszo - jezdne

POTENCJAŁ FUNKCJI TOWARZYSZĄCYCH NABRZEŻU/BRZEGOWI

- tereny rekreacyjne (parki, skwery, boiska, ogrody działkowe)
- tereny zieleni istniejącej
- tereny zieleni niezagospodarowanej
- tereny inwestycyjne

POTENCJAŁ HISTORYCZNO-KRAJOBRAZOWY

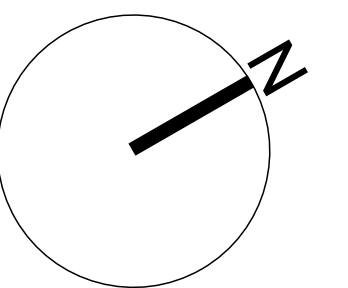
- ważne budynki i obiekty związane z historią i tożsamością miejsca:
  1. Zespół Kamiennej Śluzy ze Starym Młynem
  2. Baszta pod Zrebem
  3. Baszta Kotwiczników
  4. Relikty Mostu na Szopy (Most Matników / Most Rogoźników)
  5. Zespół Stągwi Mlecznych
  6. Żuraw
  7. Dawne spichlerze

- punkty widokowe:
  1. z Mostu Krowiego na Most Zielony i Motławę
  2. z Mostu Zielonego na Długie Pobrzeże, Wyspę Spichrzów i Motławę
  3. na Żuraw i Długie Pobrzeże

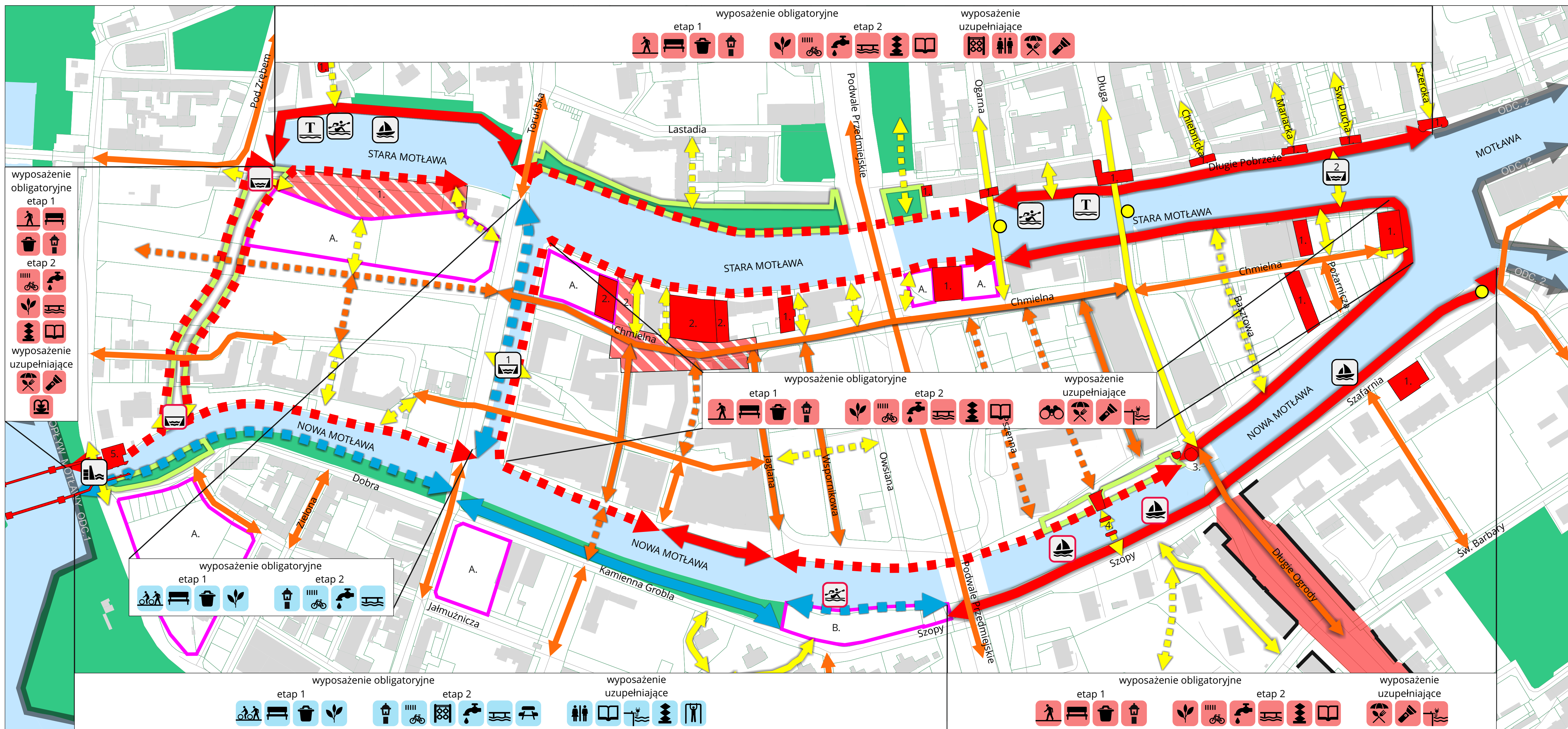
- dominanty przestrzenne:
  1. Żuraw

ELEMENTY INFRASTRUKTURY WODNEJ I WSPOMAGAJĄCEJ

- przystań żeglarska
- przystań kajakowa
- przystanek tramwaju wodnego
- śluza, zrzut, syfon
- 1. kładka
- 2. kładka otwierana

MAPA NR 5
zgodnie ze spisem map

CHARAKTER URZĄDZENIA NABRZEŻA/BRZEGU

- nabrzeża/brzegi rekreacyjne istniejące
- nabrzeża/brzegi rekreacyjne do urządzenia
- nabrzeża/brzegi miejskie istniejące
- nabrzeża/brzegi miejskie do urządzenia

DOSTĘPNOŚĆ NABRZEŻA/BRZEGU

- powiązania piesze
- planowane powiązania piesze
- powiązania pieszo-jezdne
- planowane powiązania pieszo-jezdne

FUNKCJE TOWARZYSZĄCE NABRZEŻU/BRZEGOWI

- planowane przestrzenie publiczne (na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego):
  1. Plac Wodny z zejściem nad wodę obudowany usługami na krawędzi;
  2. Plac Centralny wzdłuż ciągu od ul. Chmielnej, zagospodarowanie w powiązaniu z nabrzeżem.
- przestrzenie publiczne (na podstawie opracowania Gdańskie Przestrzenie Lokalne, BRG)
- tereny zieleni istniejącej i planowanej w mpzp
- tereny zieleni ogólnodostępnej do urządzenia
- preferowane kierunki zagospodarowania terenów inwestycyjnych wspomagające rozwój turystyki wodnej, rekreacji, sportu:
  - A. Zabudowa mieszkaniowo-usługowa;
  - B. Zabudowa usługowa.

ELEMENTY EKSPOZYCJI KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

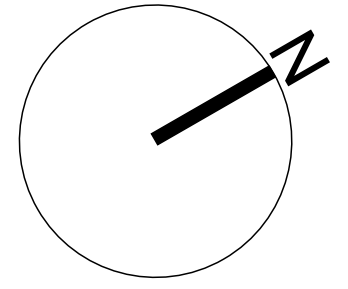
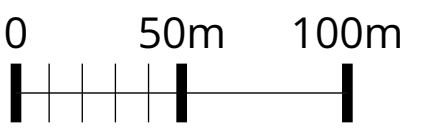
- punkty węzłowe wymagające szczególnego urządzenia pod kątem ekspozycji widokowej np.: tarasy widokowe, małe place nadwodne, miejsca koncentracji urządzeń wypoczynkowych;
- historyczne obiekty związane z wodą mające potencjał adaptacji na nowe funkcje, wymagające modernizacji dostosowanej do współczesnych warunków użytkowania lub stanowiące potencjał krajobrazowy:
  1. Podkreślenie walorów krajobrazowych obiektów wzdłuż nabrzeży, zachowanie walorów widoku od strony wody;
  2. Odbudowa spichlerzy, adaptacja i dostosowanie do współczesnych warunków użytkowania;
  3. Stągwie Mleczne - odbudowa Odwachu - bosmanat lub usługi gastronomii, przebudowa Mostu Stągiewnego na zwodzony;
  4. Odtworzenie Mostu Matników/Rogożników w formie otwieranej, połączenie piesze z Wyspą Spichrzów;
  5. Zespół Śluzy Kamiennej ze Starym Młynem - rekonstrukcja zespołu Śluzy, odbudowa młyna, adaptacja i dostosowanie do współczesnych warunków użytkowania, zachowanie walorów widoku.

INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

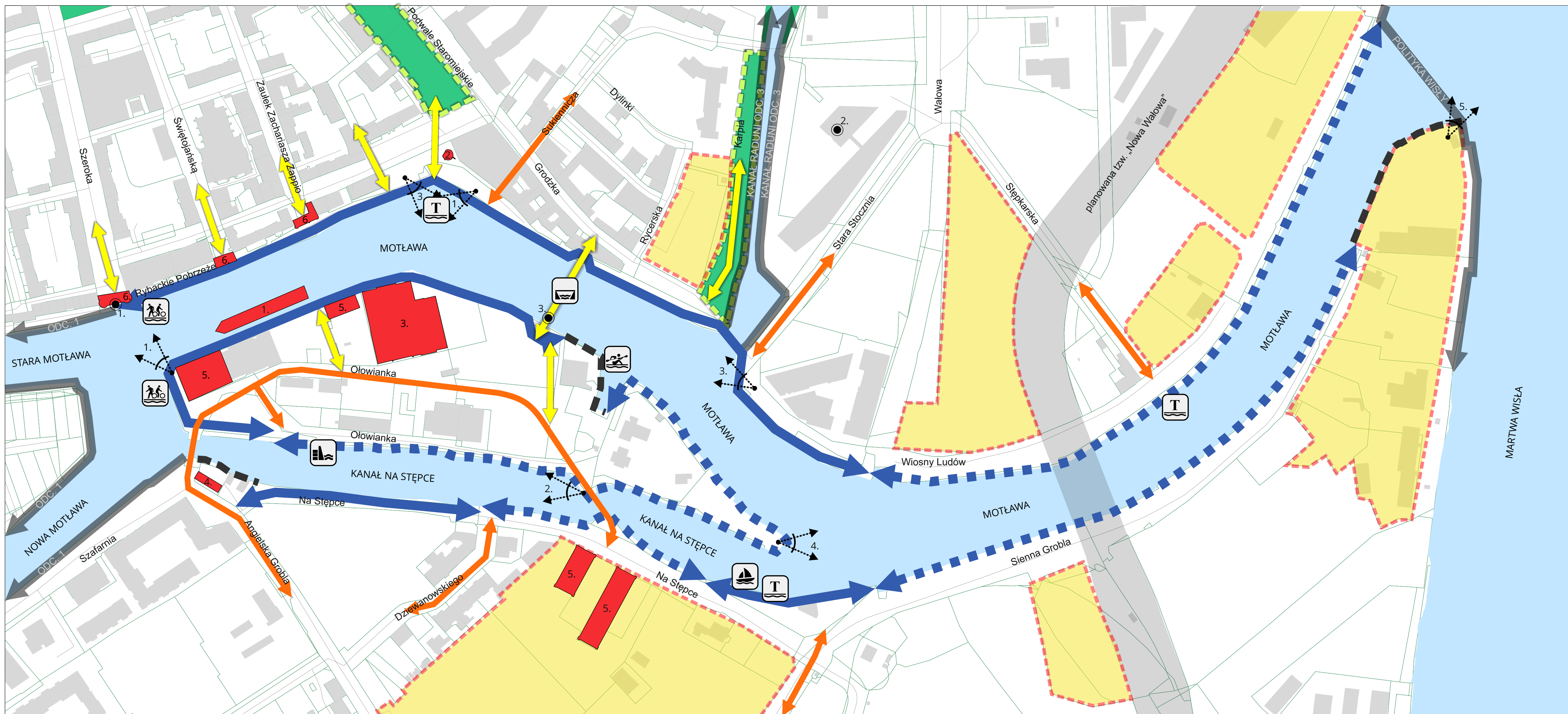
- lokalizacje istniejące:
- przystań żeglarska
  - przystań kajakowa
  - przystanek tramwaju wodnego
  - śluza, zrzut, syfon
  - 1. kładka
  - 2. kładka otwierana
- lokalizacje planowane:
- przystań żeglarska
  - przystań kajakowa
  - kładka

DOCELOWE WYPOSAŻENIE NABRZEŻY/BRZEGÓW

- charakter: miejski rekreacyjny
- ciąg pieszo rowerowy
  - ciąg pieszy
  - siedziska
  - pojemniki na śmieci
  - wyposażenie rekreacyjne dla różnych grup wiekowych
  - zieleni urządzona
  - pomosty, zejścia do wody
  - toalety ogólnodostępne
  - stojaki rowerowe
  - oświetlenie
  - źródła
  - stoły piknikowe
  - elementy sztuki
  - tablice edukacyjne
  - ogródki gastronomiczne
  - iluminacje świetlne
  - ogólnodostępne zewnętrzne siłownie
  - fontanny, kaskady
  - przyłącza umożliwiające cumowanie barek mieszkalnych/usługowych
  - tarasy widokowe

MAPA NR 6
zgodnie ze spisem map

POTENCJAŁY

STAN URZĄDZENIA NABRZEŻA/BRZEGU

- nabrzeża/brzegi urządzone lub ze wskazaniem do modernizacji
- nabrzeża/brzegi nieurządzone z możliwością przejścia
- nabrzeża/brzegi nieurządzone bez możliwości przejścia

POTENCJAŁ DOSTĘPNOŚCI NABRZEŻA/BRZEGU

- powiązania piesze
- powiązania pieszo - jezdne

POTENCJAŁ FUNKCJI TOWARZYSZĄCYCH NABRZEŻU/BRZEGOWI

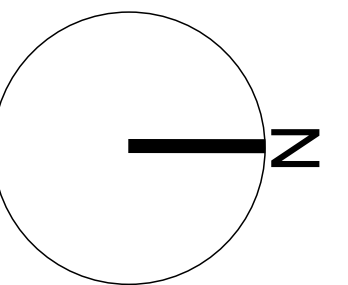
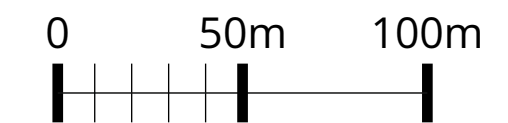
- tereny rekreacyjne (parki, skwery, boiska, ogrody działkowe)
- tereny zieleni istniejącej
- tereny inwestycyjne

POTENCJAŁ HISTORYCZNO-KRAJOBRAZOWY

- ważne budynki i obiekty związane z historią i tożsamością miejsca:
  1. Sołdek
  2. Baszta Łabędź
  3. Polska Filharmonia Bałtycka
  4. Dom pod Murzynkiem
  5. Dawne spichlerze
  6. Bramy wodne
- punkty widokowe na:
  1. Rybackie Pobrzeże
  2. Na Stępce i Wyspę Spichrzów
  3. Motławę i kładkę na Ołowiankę
  4. Polski Hak
  5. Martwą Wisłę i Wyspę Ostrów
- dominanty przestrzenne:
  1. Żuraw
  2. Muzeum II Wojny Światowej

ELEMENTY INFRASTRUKTURY WODNEJ I WSPOMAGAJĄCEJ

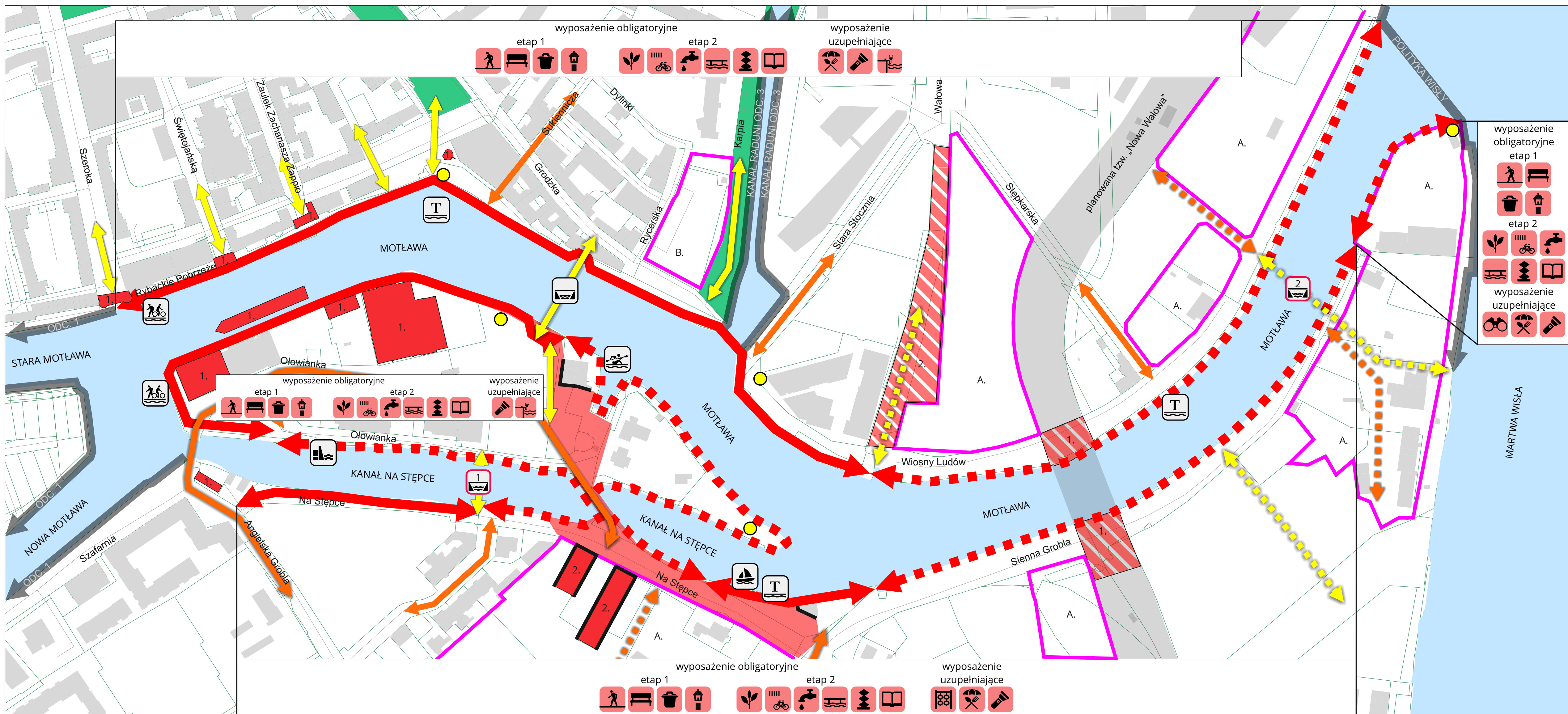
- przystań żeglarska
- przystanek tramwaju wodnego
- śluza, zrzut, syfon
- prom pieszo-rowerowy
- przystań kajakowa
- kładka otwierana

MAPA NR 7
zgodnie ze spisem map

CHARAKTER URZĄDZENIA NABRZEŻA/BRZEGU

- nabrzeża/brzegi miejskie istniejące
- nabrzeża/brzegi miejskie do urządzenia

DOSTĘPNOŚĆ NABRZEŻA/BRZEGU

- powiązania piesze
- planowane powiązania piesze
- powiązania pieszo-jezdne
- planowane powiązania pieszo-jezdne

FUNKCJE TOWARZYSZĄCE NABRZEŻU/BRZEGOWI

- planowane przestrzenie publiczne (na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego):
1. place publiczne nad tunelem projektowanej ulicy tzw. „Nowej Wałowej”
2. przestrzeń publiczna w historycznym przebiegu ul. Wałowej
- przestrzenie publiczne (na podstawie opracowania Gdańskie Przestrzenie Lokalne, BRG)
- tereny zieleni istniejącej i planowanej w mpzp
- preferowane kierunki zagospodarowania terenów inwestycyjnych wspomagające rozwój turystyki wodnej, rekreacji, sportu:
A. Zabudowa mieszkaniowo-usługowa
B. Zabudowa usługowa - Muzeum Gdańska

ELEMENTY EKSPOZYCJI KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

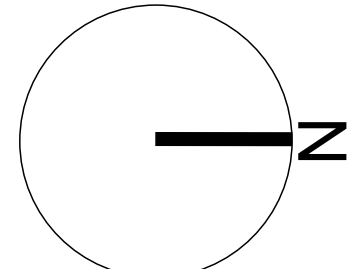
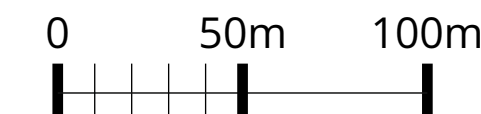
- punkty węzłowe wymagające szczególnego urządzenia pod kątem ekspozycji widokowej np.: tarasy widokowe, małe place nadwodne, miejsca koncentracji urządzeń wypoczynkowych;
- historyczne obiekty związane z wodą stanowiące potencjał krajobrazowy:
1. podkreślenie walorów krajobrazowych obiektów wzdłuż nabrzeży, zachowanie walorów widoku od strony wody;
2. Dawne spichlerze przy kanale Na Stępce - odbudowa, adaptacja i dostosowanie do współczesnych warunków użytkowania.

INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

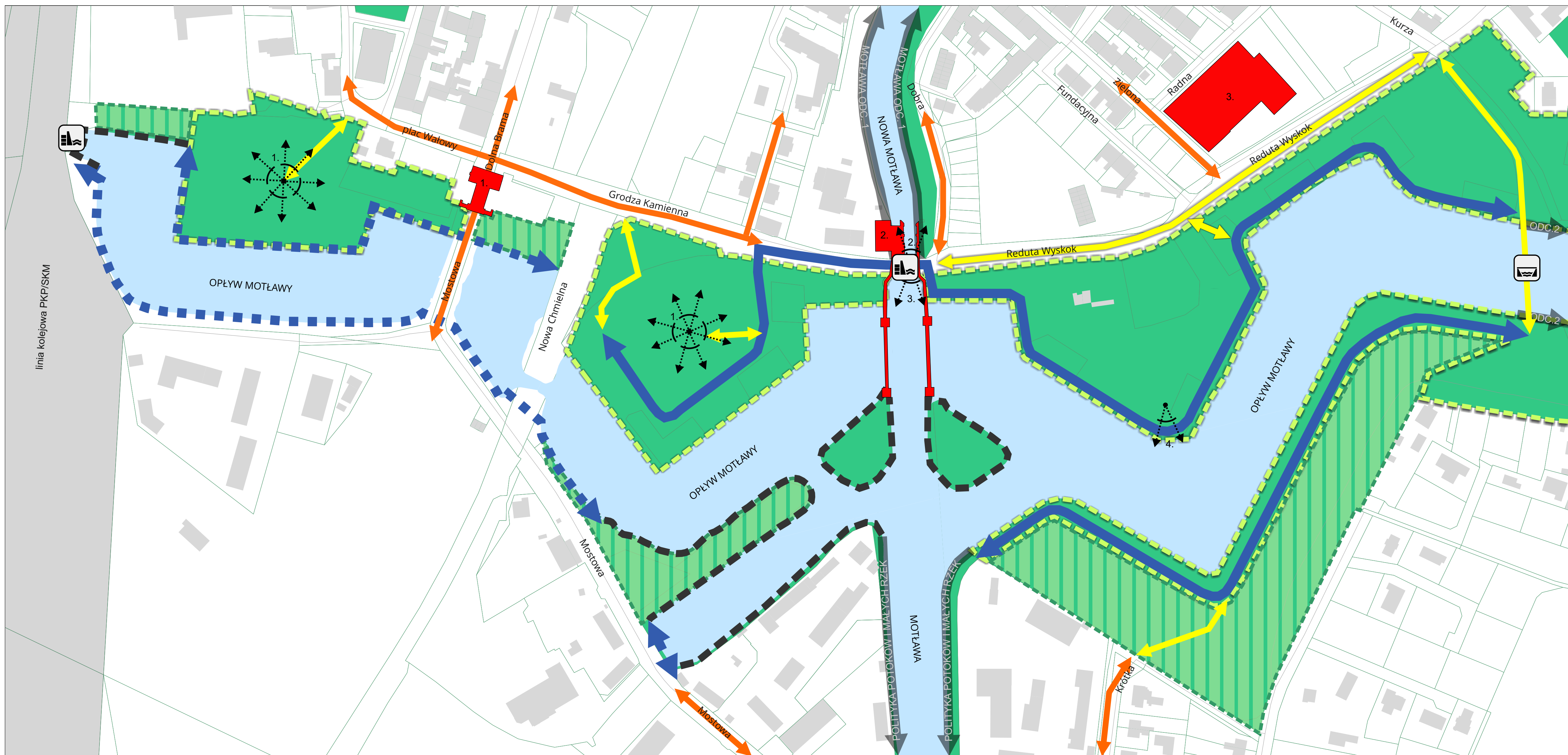
- lokalizacje istniejące:
- przystań żeglarska
  - przystań kajakowa
  - przystanek tramwaju wodnego
  - śluza, zrzut, syfon
  - prom pieszo-rowerowy
  - kładka otwierana
- lokalizacje planowane:
- 1. kładka
  - 2. kładka otwierana

DOCELOWE WYPOSAŻENIE NABRZEŻY/BRZEGÓW

- charakter: miejski
- ciąg pieszy
  - siedziska
  - pojemniki na śmieci
  - wyposażenie rekreacyjne dla różnych grup wiekowych
  - zieleń urządzona
  - pomosty, zejścia do wody
  - stojaki rowerowe
  - oświetlenie
  - zdroje
  - tarasy widokowe
  - elementy sztuki
  - ogródki gastronomiczne
  - iluminacje świetlne
  - tablice edukacyjne
  - przyłacza umożliwiające cumowanie barek mieszkalnych/usługowych

MAPA NR 8
zgodnie ze spisem map

POTENCJAŁY

STAN URZĄDZENIA BRZEGU

brzegi urządzone lub ze wskazaniem do modernizacji wyposażenia

brzegi nieurządzone z możliwością przejścia

brzegi nieurządzone bez możliwości przejścia

POTENCJAŁ DOSTĘPNOŚCI BRZEGU

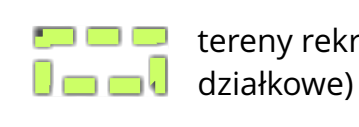

powiązania piesze

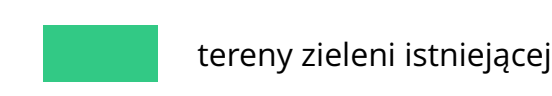

powiązania pieszo - jezdne

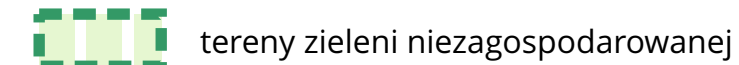
POTENCJAŁ FUNKCJI TOWARZYSZĄCYCH BRZEGOWI

tereny rekreacyjne (parki, skwery, boiska, ogrody działkowe)

tereny zieleni istniejącej

tereny zieleni niezagospodarowanej

POTENCJAŁ HISTORYCZNO-KRAJOBRAZOWY

ważne budynki i obiekty związane z historią i tożsamością miejsca:

1. Brama Nizinna
2. Zespół Kamiennej Śluzy ze Starym Młynem
3. Dawna zajezdnia tramwajowa

punkty widokowe

1. o pełnej panoramie na panoramę Gdańska i Żuławy
2. na Motławę
3. na Motławę i Zespół Kamiennej Śluzy
4. na Opływ Motławy

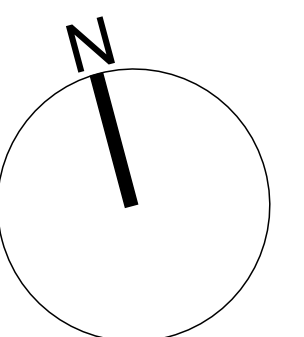
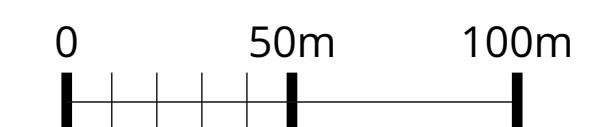
ELEMENTY INFRASTRUKTURY WODNEJ I WSPOMAGAJĄCEJ

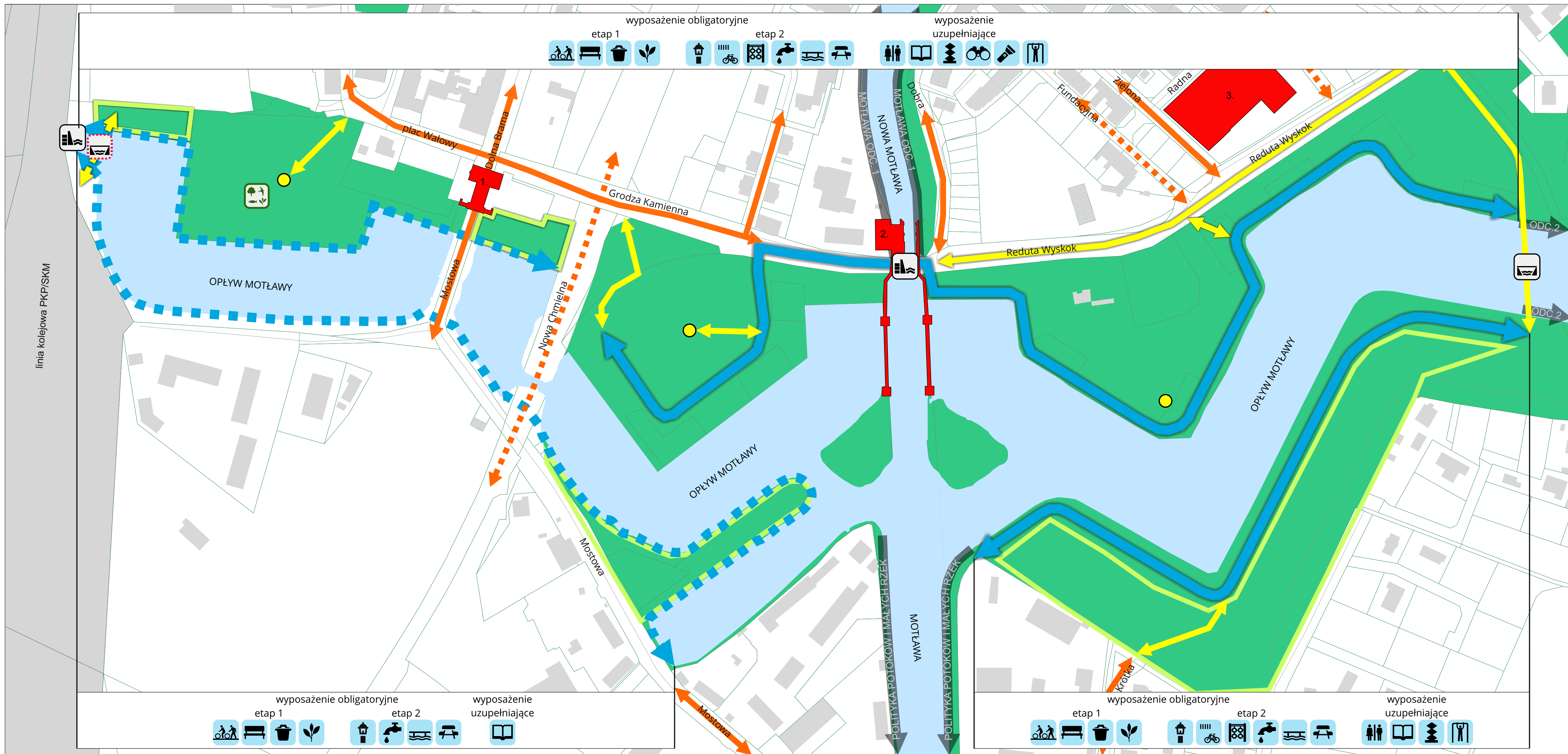
śluzą, zrzut, syfon

kładka

MAPA NR 9
zgodnie ze spisem map

CHARAKTER URZĄDZENIA BRZEGU

- brzegi rekreacyjne istniejące
- brzegi rekreacyjne do urządzenia

DOSTĘPNOŚĆ BRZEGU

- powiązania piesze
- planowane powiązania piesze
- powiązania pieszo-jezdne
- planowane powiązania pieszo-jezdne

FUNKCJE TOWARZYSZĄCE BRZEGOWI

- tereny zieleni istniejącej i planowanej w mpzp
- tereny zieleni ogólnodostępnej do urządzenia:
- przyroda chroniona oraz obszary cenne przyrodniczo wskazane do objęcia ochroną

ELEMENTY EKSPOZYCJI KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

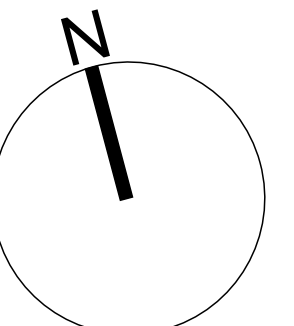
- punkty węzłowe wymagające szczególnego urządzenia pod kątem ekspozycji widokowej np.: tarasy widokowe, małe place nadwodne, miejsca koncentracji urządzeń wypoczynkowych;
- historyczne obiekty związane z wodą stanowiące potencjał krajobrazowy:
  - Brama Nizinna - podkreślenie walorów krajobrazowych, zachowanie walorów widoku od strony wody.
  - Zespół Śluzy Kamiennej ze Starym Młynem - rekonstrukcja zespołu Śluzy, odbudowa młyna i dostosowanie do współczesnych warunków użytkowania, zachowanie walorów widoku od strony wody.
  - Dawna zajezdnia tramwajowa - rewaloryzacja, adaptacja i dostosowanie do współczesnych warunków użytkowania

INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

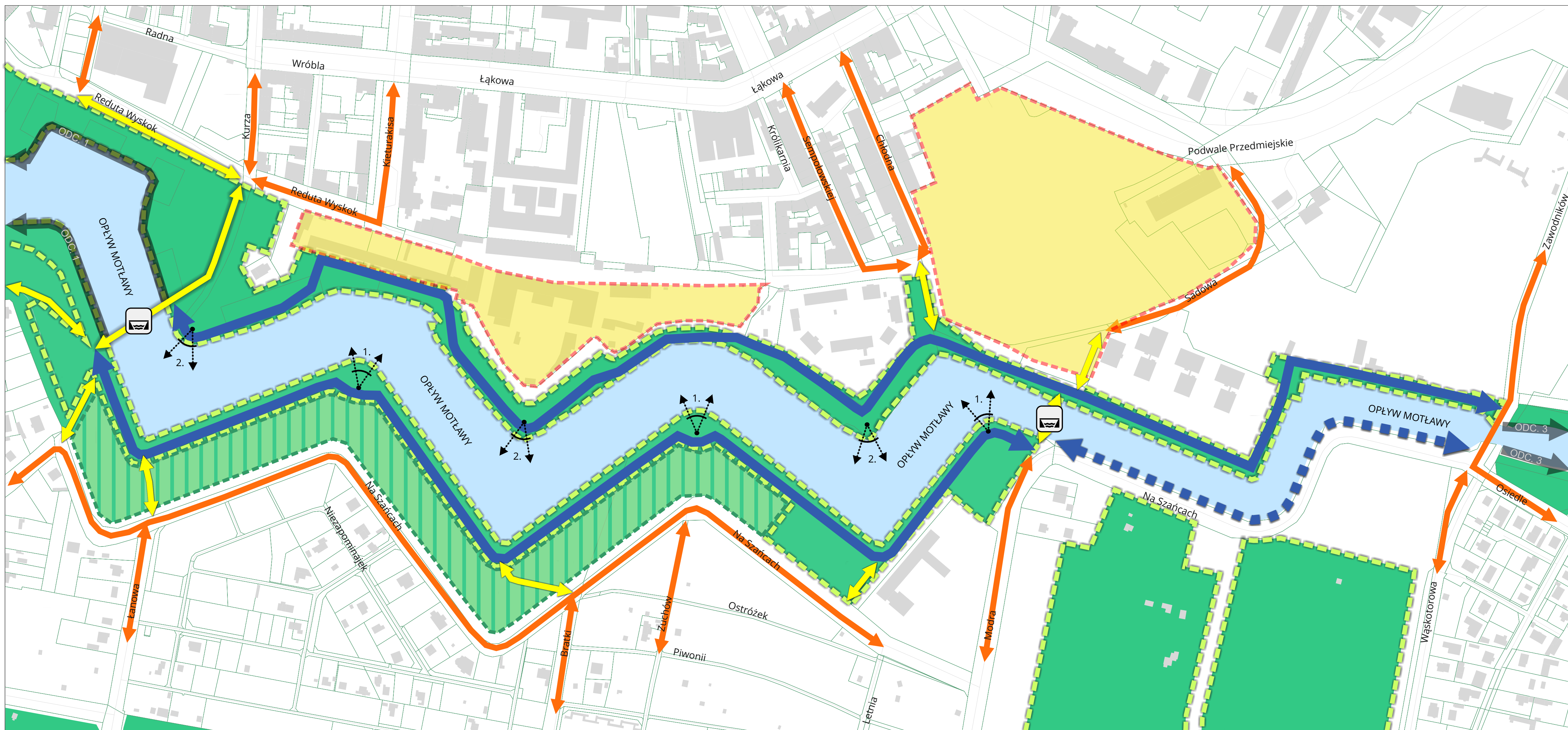
- lokalizacje istniejące:
- śluza, zrzut, syfon
  - kładka
- lokalizacje zalecane:
- kładka

DOCELOWE WYPOSAŻENIE BRZEGÓW

- charakter: rekreacyjny
- ciąg pieszo rowerowy
  - ciąg pieszy
  - siedziska
  - pojemniki na śmieci
  - wyposażenie rekreacyjne dla różnych grup wiekowych
  - zieleni urządzonej
  - pomosty, zejścia do wody
  - toalety ogólnodostępne
  - stojaki rowerowe
  - oświetlenie
  - źródła
  - stoły piknikowe
  - tarasy widokowe
  - elementy sztuki
  - tablice edukacyjne
  - ogólnodostępne zewnętrzne siłownie
  - iluminacje świetlne

MAPA NR 10
zgodnie ze spisem map

POTENCJAŁY

STAN URZĄDZENIA BRZEGU

- brzegi urządzone lub ze wskazaniem do modernizacji
- brzegi nieurządzone z możliwością przejścia

POTENCJAŁ DOSTĘPNOŚCI BRZEGU

- powiązania piesze
- powiązania pieszo - jezdne

POTENCJAŁ FUNKCJI TOWARZYSZĄCYCH BRZEGOWI

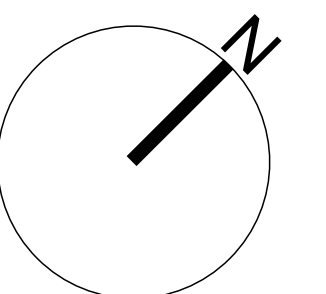
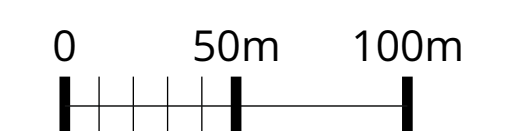
- tereny rekreacyjne (parki, skwery, boiska, ogrody działkowe)
- tereny zieleni istniejącej
- tereny zieleni niezagospodarowanej
- tereny inwestycyjne

POTENCJAŁ HISTORYCZNO-KRAJOBRAZOWY

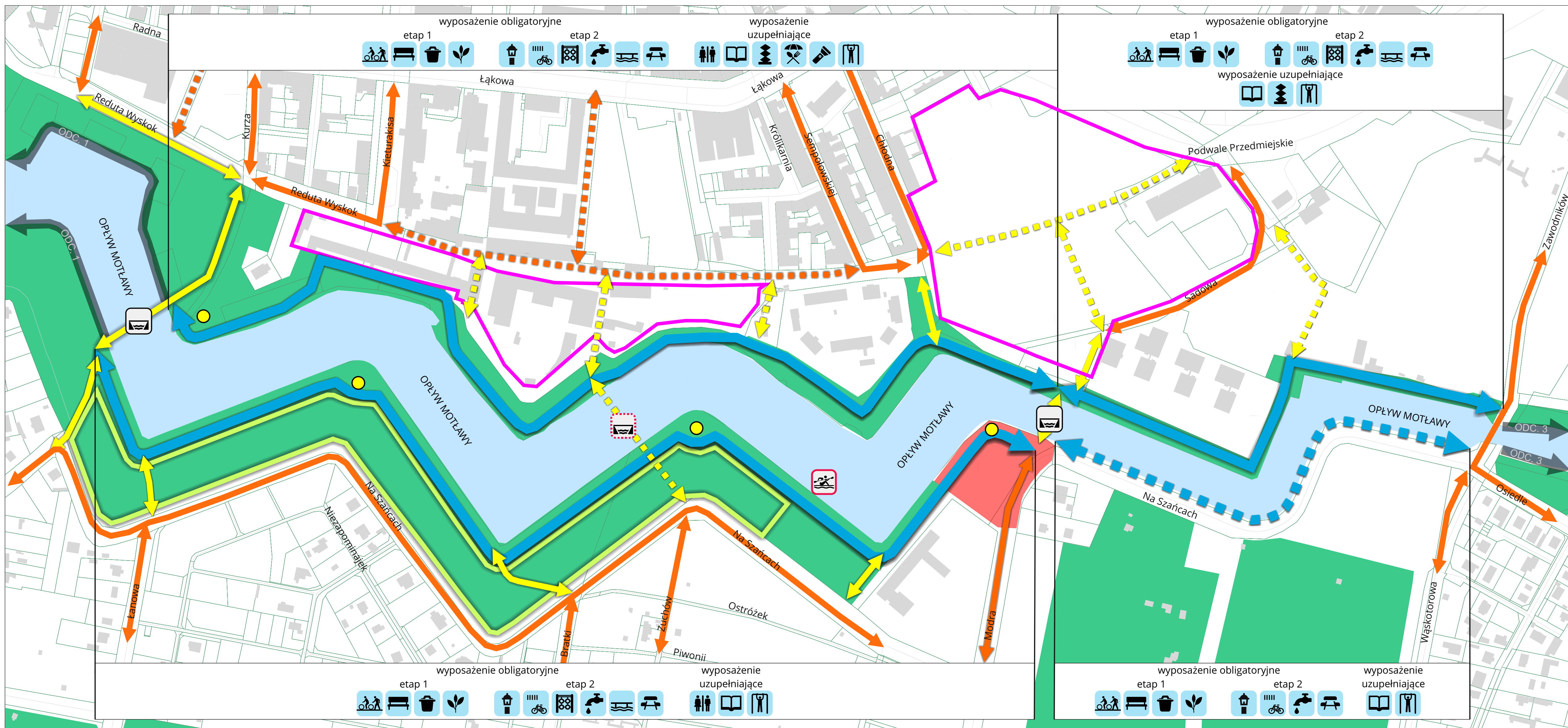
- punkty widokowe na:
  1. Dolne Miasto i Oplawy Motławy
  2. Oplawy Motławy

INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

- lokalizacje istniejące:
- kładka

MAPA NR 11
zgodnie ze spisem map

CHARAKTER URZĄDZENIA BRZEGU

- brzegi rekreacyjne istniejące
- brzegi rekreacyjne do urządzenia

DOSTĘPNOŚĆ BRZEGU

- powiązania piesze
- planowane powiązania piesze
- powiązania pieszo-jezdne
- planowane powiązania pieszo-jezdne

FUNKCJE TOWARZYSZĄCE NABRZEŻU/BRZEGOWI

- przestrzenie publiczne (na podstawie opracowania Gdańskie Przestrzenie Lokalne, BRG)
- tereny zieleni istniejącej i planowanej w mpzp
- tereny zieleni ogólnodostępnej do urządzenia
- preferowane kierunki zagospodarowania terenów inwestycyjnych wspomagające rozwój turystyki wodnej, rekreacji, sportu - zabudowa mieszkaniowo-usługowa

ELEMENTY EKSPOZYCJI KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

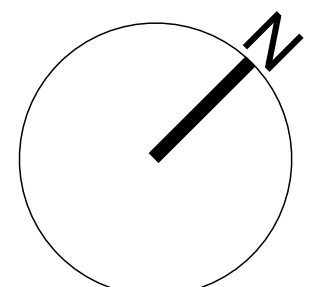
- punkty węzłowe wymagające szczególnego urządzenia pod kątem ekspozycji widokowej np.: tarasy widokowe, małe place nadwodne, miejsca koncentracji urządzeń wypoczynkowych;

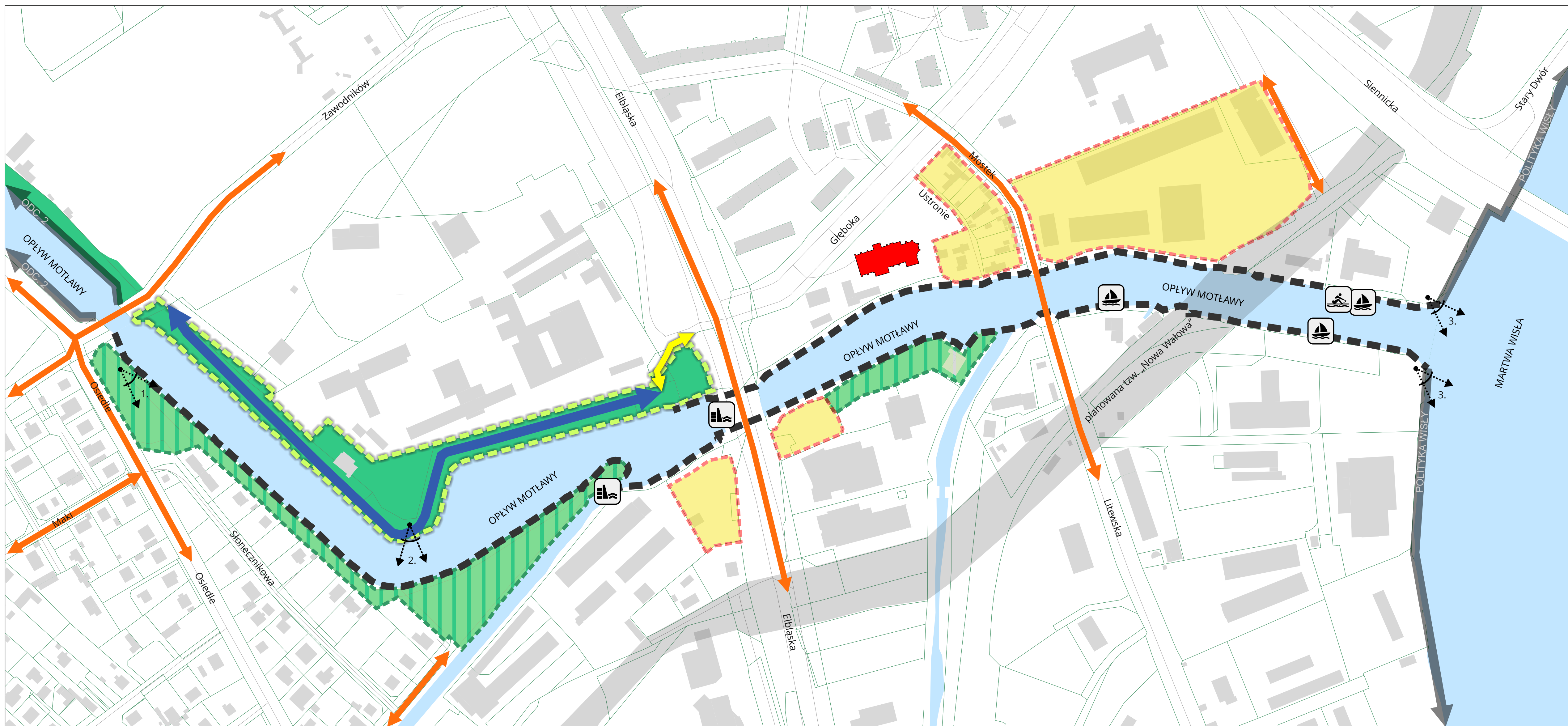
INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

- lokalizacje istniejące:
  - kładka
  - przystań kajakowa
- lokalizacje planowane:
  - kładka
- lokalizacje zalecane:
  - kładka

DOCELOWE WYPOSAŻENIE BRZEGÓW

- charakter:
  - rekreacyjny
- obligatoryjne wyposażenie etap 1:
  - ciąg pieszo rowerowy
  - ciąg pieszy
  - siedziska
  - pojemniki na śmieci
  - wyposażenie rekreacyjne dla różnych grup wiekowych
  - zieleni urządzonej
  - pomosty, zejścia do wody
  - toalety ogólnodostępne
  - stojaki rowerowe
  - oświetlenie
  - źródła
  - stoły piknikowe
- obligatoryjne wyposażenie etap 2:
  - elementy sztuki
  - tablice edukacyjne
  - ogródki gastronomiczne
  - ogólnodostępne zewnętrzne siłownie
  - iluminacje świetlne
- uzupełniające wyposażenie:
  - tablice edukacyjne
  - ogólnodostępne zewnętrzne siłownie
  - iluminacje świetlne

POTENCJAŁY

STAN URZĄDZENIA NABRZEŻA/BRZEGU

- nabrzeża/brzegi urządzone lub ze wskazaniem do modernizacji
- nabrzeża/brzegi nieurządzone bez możliwości przejścia

POTENCJAŁ DOSTĘPNOŚCI NABRZEŻA/BRZEGU

- powiązania piesze
- powiązania pieszo - jezdne

POTENCJAŁ FUNKCJI TOWARZYSZĄCYCH NABRZEŻU/BRZEGOWI

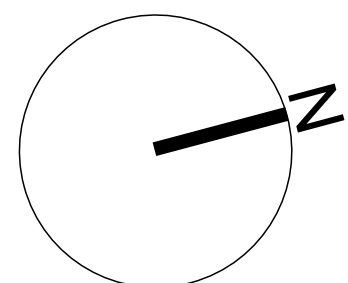
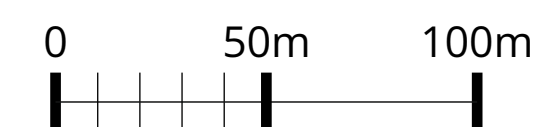
- tereny rekreacyjne (parki, skwery, boiska, ogrody działkowe)
- tereny zieleni istniejącej
- tereny zieleni niezagospodarowanej
- tereny inwestycyjne

POTENCJAŁ HISTORYCZNO-KRAJOBRAZOWY

- ważne budynki i obiekty związane z historią i tożsamością miejsca - kościół pw. Matki Bożej Bolesnej - ul. Głęboka 1
- punkty widokowe na:
  1. Opływ Motławy i most wantowy im. Jana Pawła II
  2. Opływ Motławy i zabudowę Olszynki
  3. Martwą Wisłę, zabudowę Przeróbki i mosty: kolejowy i Jana Pawła II

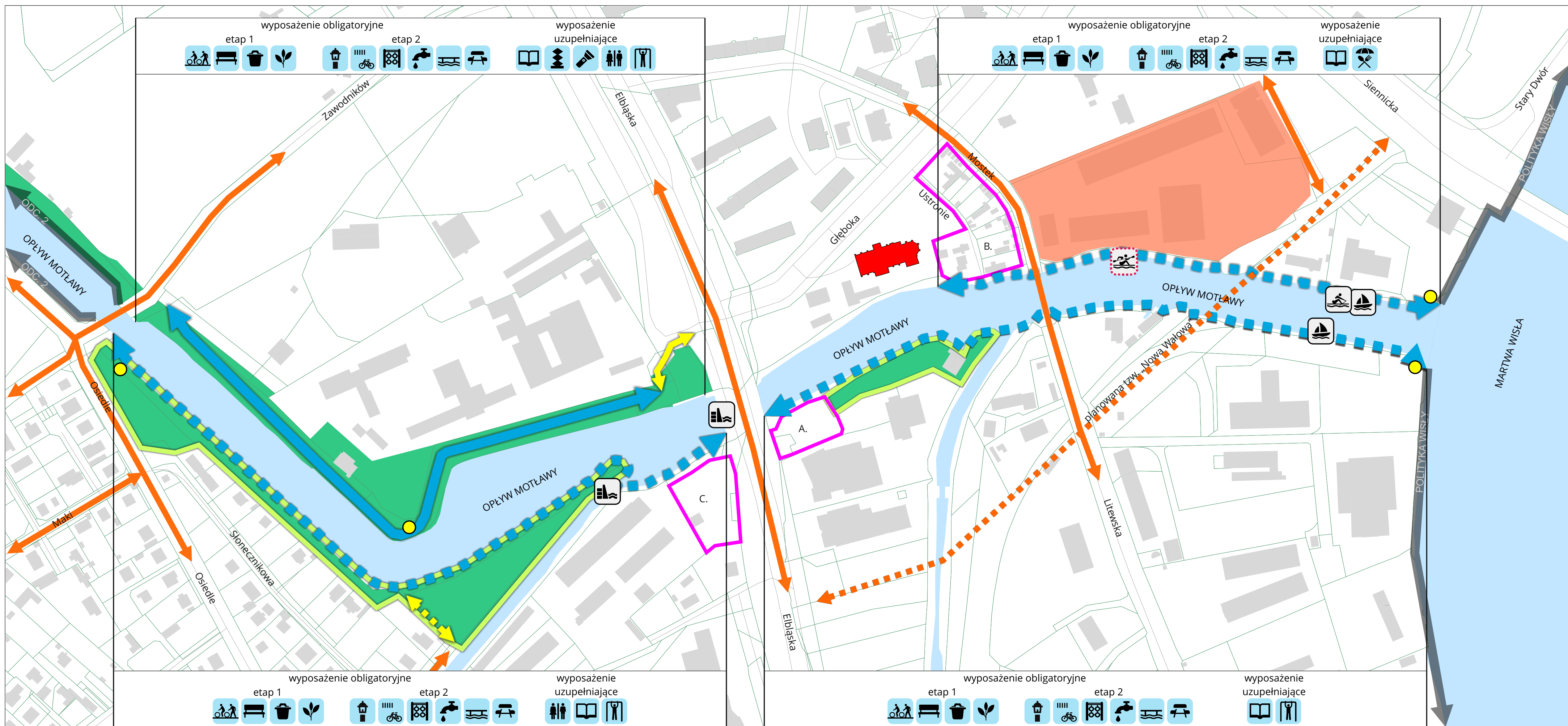
ELEMENTY INFRASTRUKTURY WODNEJ I WSPOMAGAJĄCEJ

- przystań żeglarska
- przystań wioślarska
- śluza, zrzut, syfon

MAPA NR 13
zgodnie ze spisem map

CHARAKTER URZĄDZENIA NABRZEŻA/BRZEGU

- nabrzeża/brzegi rekreacyjne istniejące
- nabrzeża/brzegi rekreacyjne do urządzenia

DOSTĘPNOŚĆ NABRZEŻA/BRZEGU

- powiązania piesze
- planowane powiązania piesze
- powiązania pieszo-jezdne
- planowane powiązania pieszo-jezdne

FUNKCJE TOWARZYSZĄCE NABRZEŻU/BRZEGOWI

- tereny inwestycyjne wymagające zmiany mpzp ze względu na wzmocnienie potencjału miejsca - zmiana przeznaczenia z P/U na M/U - wzdłuż nabrzeża zagospodarowanie rekreacyjno-sportowe, powiązanie nabrzeża z Zespołem Szkół Ogólnokształcących i Szkołą Mistrzostwa Sportowego
- tereny zieleni istniejącej i planowanej w mpzp
- tereny zieleni ogólnodostępnej do urządzenia
- preferowane kierunki zagospodarowania terenów inwestycyjnych wspomagające rozwój turystyki wodnej, rekreacji, sportu:
  - A. zabudowa usługowa
  - B. zabudowa mieszkaniowo-usługowa
  - C. zabudowa produkcyjno-usługowa

ELEMENTY EKSPOZYCJI KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

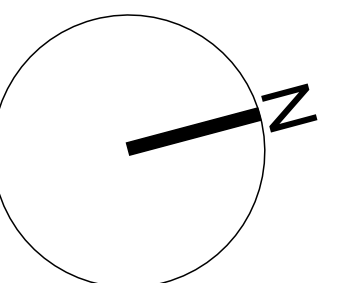
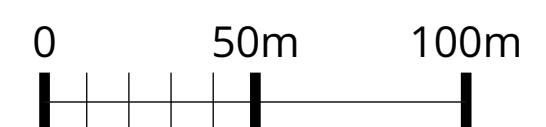
- punkty węzłowe wymagające szczególnego urządzenia pod kątem ekspozycji widokowej np.: tarasy widokowe, małe place nadwodne, miejsca koncentracji urządzeń wypoczynkowych;
- historyczne obiekty związane z wodą stanowiące potencjał krajobrazowy - kościół pw. Matki Bożej Bolesnej - ul. Głęboka 1 - zachowanie walorów widoku od strony wody

INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

- lokalizacje istniejące:
- przystań żeglarska
  - przystań wioślarska
  - przystań kajakowa
  - śluza, zrzut, syfon
- lokalizacje zalecane:
- przystań kajakowa

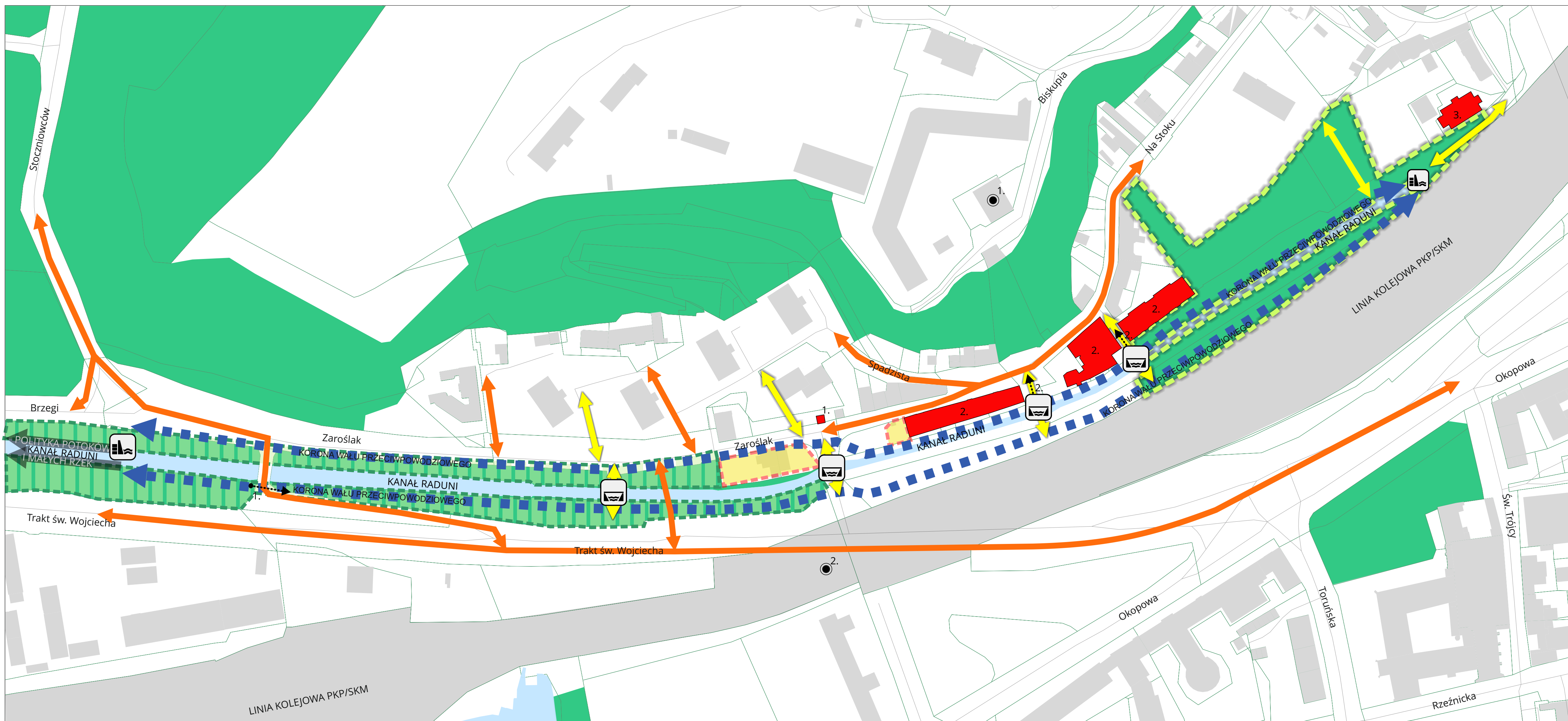
DOCELOWE WYPOSAŻENIE NABRZEŻY/BRZEGÓW

- charakter: rekreacyjny
- ciąg pieszo rowerowy
  - siedziska
  - pojemniki na śmieci
  - wyposażenie rekreacyjne dla różnych grup wiekowych
  - zielen urządzona
  - pomosty, zejścia do wody
  - toalety ogólnodostępne
  - oświetlenie
  - źródła
  - stoły piknikowe
  - elementy sztuki
  - tablice edukacyjne
  - stojaki rowerowe
  - ogródki gastronomiczne
  - ogólnodostępne zewnętrzne siadanki
  - iluminacje świetlne

MAPA NR 14
zgodnie ze spisem map

POTENCJAŁY

STAN URZĄDZENIA BRZEGU

brzegi nieurządzone z możliwością przejścia

POTENCJAŁ DOSTĘPNOŚCI BRZEGU

powiązania piesze
 powiązania pieszo - jezdne

POTENCJAŁ FUNKCJI TOWARZYSZĄCYCH BRZEGOWI

tereny rekreacyjne (parki, skwery, boiska, ogrody, działkowe)
 tereny zieleni istniejącej
 tereny zieleni niezagospodarowanej
 tereny inwestycyjne

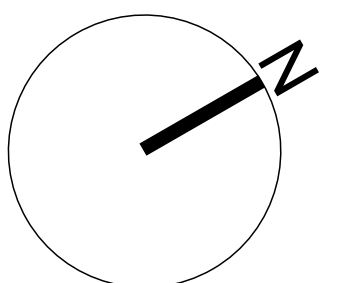
POTENCJAŁ HISTORYCZNO-KRAJOBRAZOWY

ważne budynki i obiekty związane z historią i tożsamością miejsca:
 1. pozostałość po kościele pw. św. Salwatora
 2. zabudowa Biskupiej Górki przy ul. Na Stoku 37, 38, 39, 40 oraz ul. Zaroślak 1, 3, 5, 7
 osie widokowe na:
 1. sylwetę Głównego Miasta
 2. zespół Reduty Biskupiej Górki
 dominanty przestrzenne:
 1. zespół Reduty Biskupiej Górki

ELEMENTY INFRASTRUKTURY WODNEJ I WSPOMAGAJĄCEJ

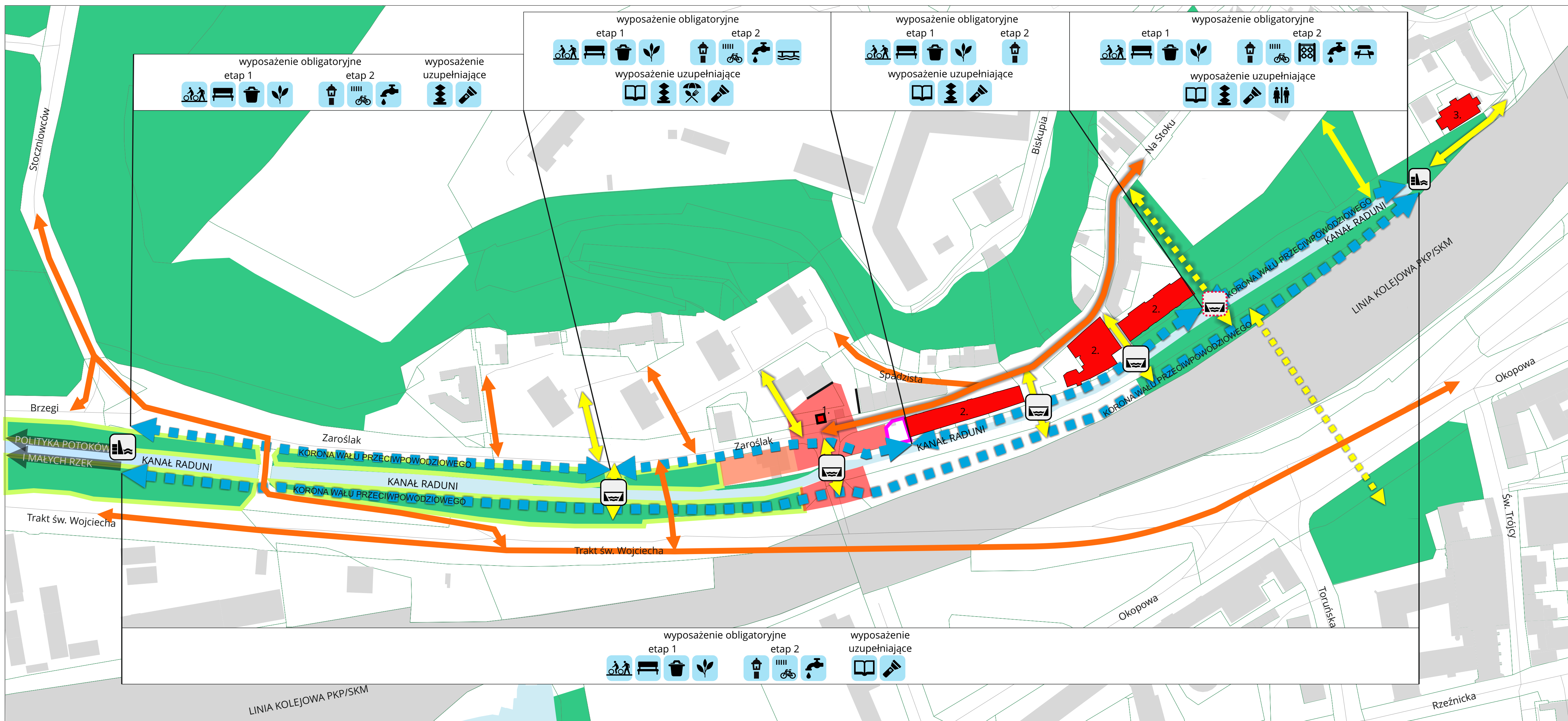
śluza, zrzut, syfon
 kładka

0 50m 100m

MAPA NR 15
zgodnie ze spisem map

CHARAKTER URZĄDZENIA BRZEGU

brzegi rekreacyjne do urządzenia

DOSTĘPNOŚĆ BRZEGU

powiązania piesze
 planowane powiązania piesze
 powiązania pieszo-jezdne

FUNKCJE TOWARZYSZĄCE BRZEGOWI

przestrzenie publiczne (na podstawie opracowania Gdańskie Przestrzenie Lokalne, BRG)
 tereny zieleni istniejącej i planowanej w mpzp
 tereny zieleni ogólnodostępnej do urządzenia
 preferowane kierunki zagospodarowania terenów inwestycyjnych wspomagające rozwój turystyki wodnej, rekreacji, sportu - zabudowa mieszkaniowo-usługowa
 tereny inwestycyjne wymagające zmiany mpzp ze względu na wzmocnienie potencjału miejsca - przedłużenie pierzei, zgodnie z historycznym przebiegiem - usługi, gastronomia w parterach z otwarciem na Kanał Raduni, podniesienie walorów turystycznych

ELEMENTY EKSPOZYCJI KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

historyczne obiekty związane z wodą wymagające modernizacji dostosowanej do współczesnych warunków użytkowania lub stanowiące potencjał krajobrazowy:
 1. Fragment kościoła św. Salwatora - zachowanie widoku od strony brzegu oraz dostosowanie do współczesnych warunków użytkowania;
 2. Zabudowa Biskupiej Gorki przy ul. Na Stoku 37, 38, 39, 40 oraz ul. Zaroślak 1, 3, 5, 7 - odtworzenie historycznego układu wejść do budynków od strony Kanału Raduni - rekonstrukcja mostków nad kanałem;
 3. Kościół Mennonitów - zachowanie walorów widoku od strony wody.

INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

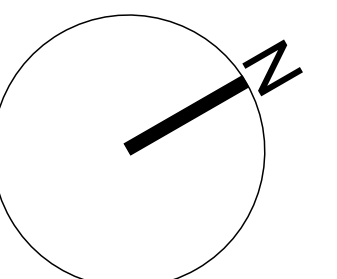
lokalizacje istniejące:
 śluza, zrzut, syfon
 kładka
 lokalizacje zalecane:
 kładka

DOCELOWE WYPOSAŻENIE BRZEGÓW

charakter: rekreacyjny

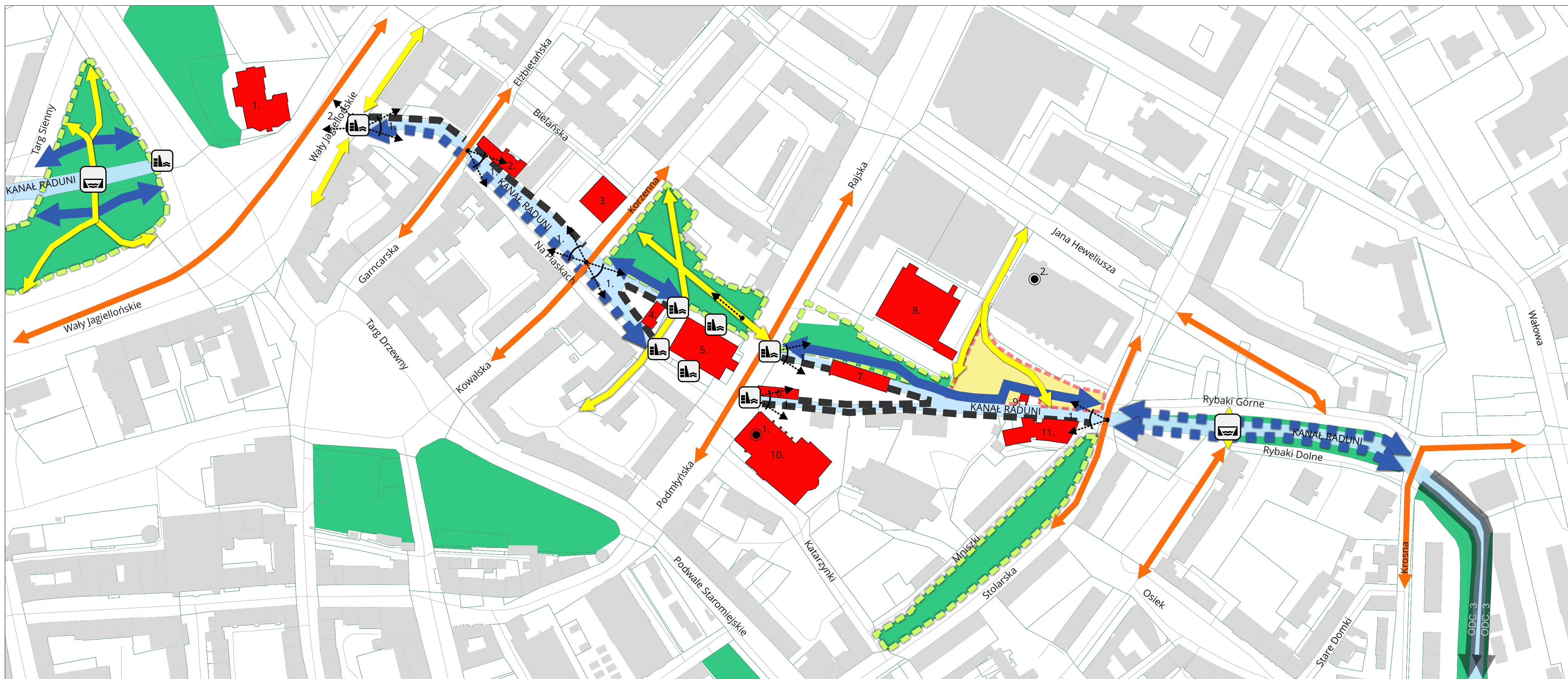
ciąg pieszo rowerowy
 siedziska
 pojemniki na śmieci
 wyposażenie rekreacyjne dla różnych grup wiekowych
 zieleni urządzona
 pomosty, zejścia do wody
 toalety ogólnodostępne
 stojaki rowerowe
 oświetlenie
 źródła
 stoły piknikowe

elementy sztuki
 tablice edukacyjne
 ogródki gastronomiczne
 iluminacje świetlne

MAPA NR 16
zgodnie ze spisem map

POTENCJAŁY

STAN URZĄDZENIA BRZEGU

- brzegi urządzone lub ze wskazaniem do modernizacji wyposażenia
- brzegi nieurządzone z możliwością przejścia
- brzegi nieurządzone bez możliwości przejścia

POTENCJAŁ DOSTĘPNOŚCI BRZEGU

- powiązania piesze
- powiązania pieszo - jezdne

POTENCJAŁ FUNKCJI TOWARZYSZĄCYCH BRZEGOWI

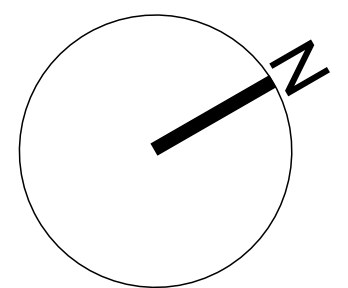
- tereny rekreacyjne (parki, skwery, boiska, ogrody działkowe)
- tereny zieleni istniejącej
- tereny inwestycyjne

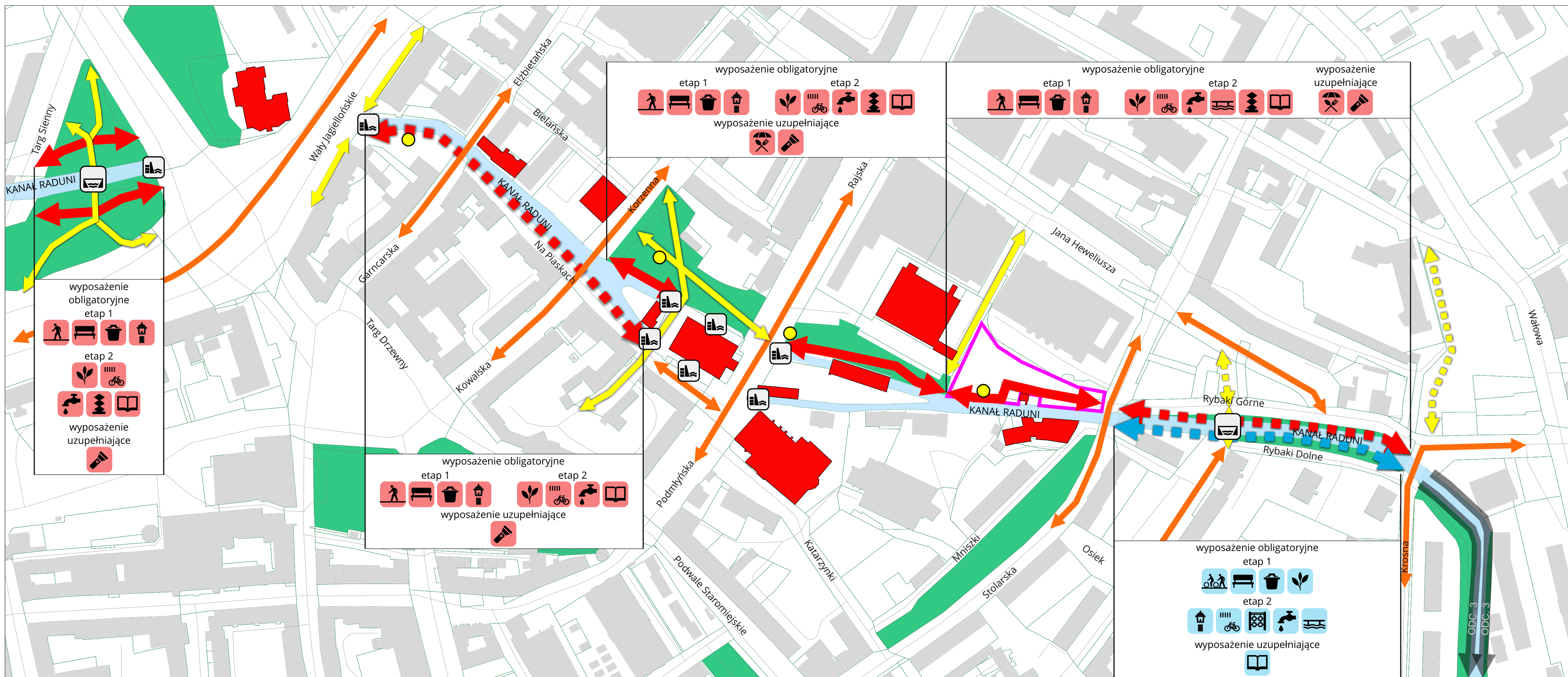
POTENCJAŁ HISTORYCZNO-KRAJOBRAZOWY

- ważne budynki i obiekty związane z historią i tożsamością miejsca:
  1. Zespół Komendatury Garnizonu Pruskiego - obecnie Biuro Rady Miasta Gdańska
  2. Dom Opatów Pelplińskich
  3. Ratusz Staromiejski
  4. Dom Młynarza
  5. Wielki Młyn - obecnie Muzeum Bursztynu
  6. zabytkowa kamienica Rajska 2
  7. Mały Młyn
  8. Dom Technika (NOT)
  9. Winifera
  10. Kościół pw. św. Katarzyny
  11. Zespół kamienic przy ul. Mniszki 1 - Brygidki 15
- punkty widokowe na:
  1. Kanał Raduni
  2. Most Chlebowy
- dominanty przestrzenne:
  1. kościół pw. św. Katarzyny
- oś widokowa na Ratusz Staromiejski

ELEMENTY INFRASTRUKTURY WODNEJ I WSPOMAGAJĄCEJ

- śluza, zrzut, syfon
- kładka

CHARAKTER URZĄDZENIA BRZEGU

- brzegi rekreacyjne do urządzenia
- brzegi miejskie istniejące
- brzegi miejskie do urządzenia

DOSTĘPNOŚĆ BRZEGU

- powiązania piesze
- planowane powiązania piesze
- powiązania pieszo-jezdne

FUNKCJE TOWARZYSZĄCE BRZEGOWI

- tereny zieleni istniejącej i planowanej w mpzp
- preferowane kierunki zagospodarowania terenów inwestycyjnych wspomagające rozwój turystyki wodnej, rekreacji, sportu - zabudowa mieszkaniowo-usługowa

ELEMENTY EKSPOZYCJI KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

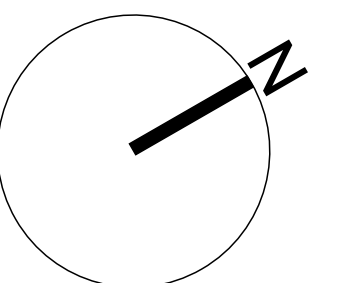
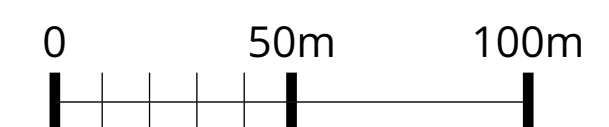
- punkty węzłowe wymagające szczególnego urządzenia pod kątem ekspozycji widokowej np.: tarasy widokowe, małe place nadwodne, miejsca koncentracji urządzeń wypoczynkowych;
- historyczne obiekty związane z wodą stanowiące potencjał krajobrazowy - budynki zabytkowe w najbliższym sąsiedztwie Kanału Radunii - zachowanie walorów widoku od strony wody.

INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

- lokalizacje istniejące:
- śluza, zrzut, syfon
- kładka

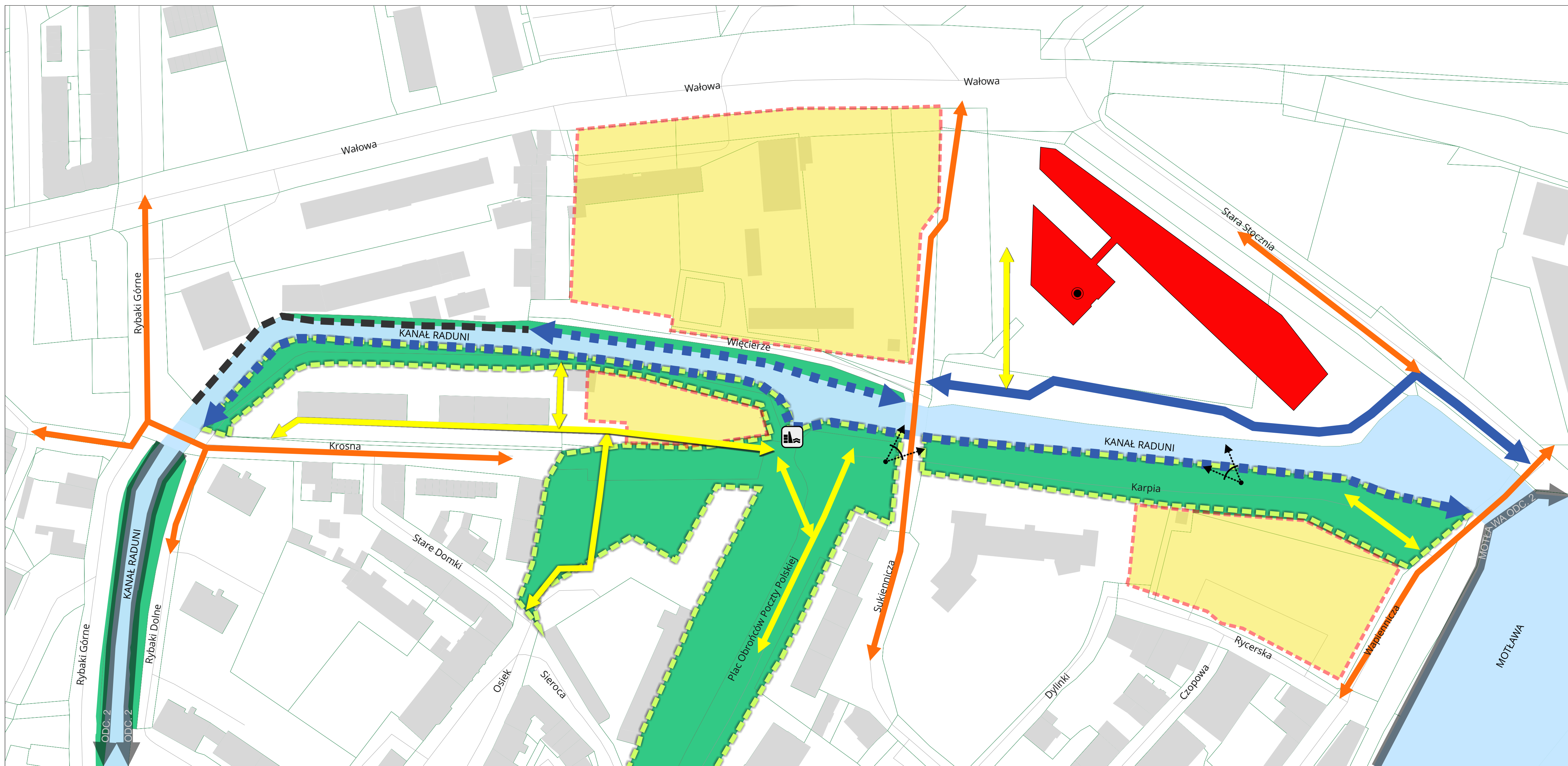
DOCELOWE WYPOSAŻENIE BRZEGÓW

- charakter: miejski rekreacyjny
- ciąg pieszo rowerowy
  - ciąg pieszy
  - siedziska
  - pojemniki na śmieci
  - wyposażenie rekreacyjne dla różnych grup wiekowych
  - zieleni urządzonej
  - pomosty, zejścia do wody
  - stojaki rowerowe
  - oświetlenie
  - źródła
  - elementy sztuki
  - tablice edukacyjne
  - ogródki gastronomiczne
  - iluminacje świetlne

MAPA NR 18
zgodnie ze spisem map

POTENCJAŁY

STAN URZĄDZENIA BRZEGU

brzegi urządzone lub ze wskazaniem do modernizacji wyposażenia

brzegi nieurządzone z możliwością przejścia

brzegi nieurządzone bez możliwości przejścia

POTENCJAŁ DOSTĘPNOŚCI BRZEGU

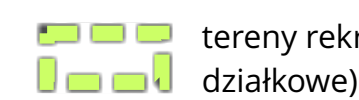

powiązania piesze

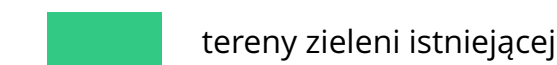

powiązania pieszo - jezdne

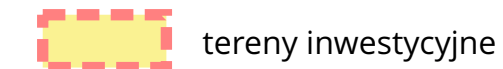
POTENCJAŁ FUNKCJI TOWARZYSZĄCYCH BRZEGOWI

tereny rekreacyjne (parki, skwery, boiska, ogrody działkowe)

tereny zieleni istniejącej

tereny inwestycyjne

POTENCJAŁ HISTORYCZNO-KRAJOBRAZOWY

ważne budynki i obiekty związane z historią i

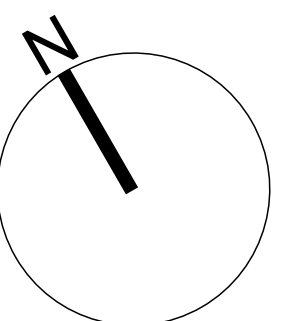
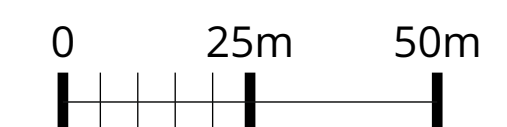

dominanty przestrzenne - Muzeum II Wojny Światowej

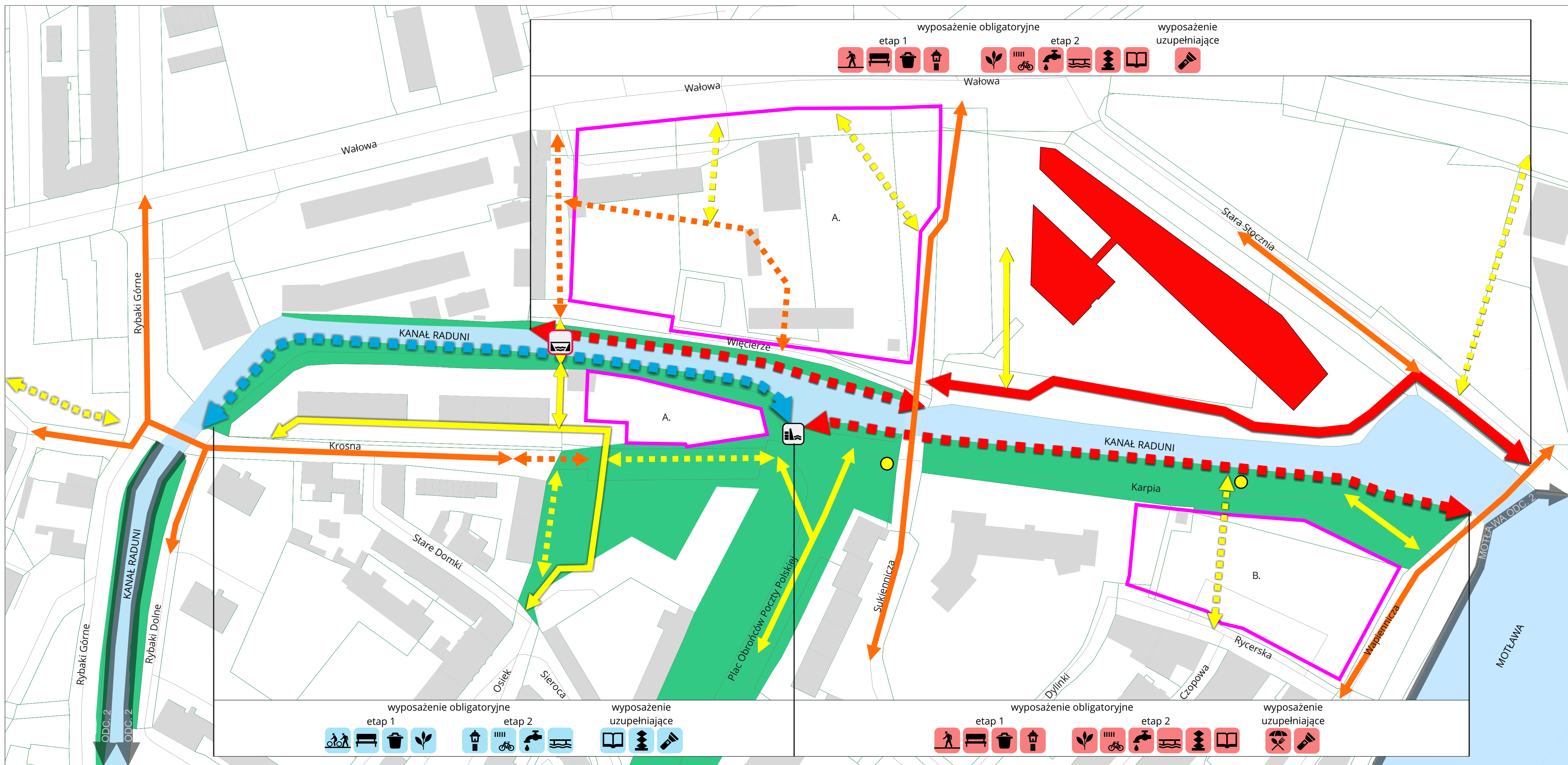
ELEMENTY INFRASTRUKTURY WODNEJ I WSPOMAGAJĄCEJ

śluzą, zrzut, syfon

MAPA NR 19
zgodnie ze spisem map

CHARAKTER URZĄDZENIA BRZEGU

- brzegi rekreacyjne do urządzenia
- brzegi miejskie istniejące
- brzegi miejskie do urządzenia

DOSTĘPNOŚĆ BRZEGU

- powiązania piesze
- planowane powiązania piesze
- powiązania pieszo-jezdne
- planowane powiązania pieszo-jezdne

FUNKCJE TOWARZYSZĄCE BRZEGOWI

- tereny zieleni istniejącej i planowanej w mpzp
- preferowane kierunki zagospodarowania terenów inwestycyjnych wspomagające rozwój turystyki wodnej, rekreacji, sportu:
  - A. zabudowa mieszkaniowo-usługowa
  - B. zabudowa usługowa - Muzeum Gdańska

ELEMENTY EKSPOZYCJI KRAJOBRAZU I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

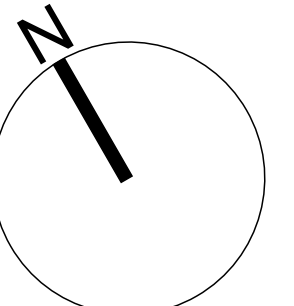
- historyczne obiekty związane z wodą stanowiące potencjał krajobrazowy - Muzeum II Wojny Światowej - zachowanie walorów widoku od strony wody

INFRASTRUKTURA WODNA I WSPOMAGAJĄCA:

- lokalizacje istniejące:
  - śluza, zrzut, syfon
- lokalizacje planowane:
  - kładka

DOCELOWE WYPOSAŻENIE BRZEGÓW

- charakter:
  - miejski
  - rekreacyjny
- ciąg pieszo rowerowy
- ciąg pieszy
- siedziska
- pojemniki na śmieci
- zieleni urządzonej
- pomosty, zejścia do wody
- iluminacje świetlne
- stojaki rowerowe
- oświetlenie
- źródła
- elementy sztuki
- tablice edukacyjne
- ogródki gastronomiczne

VII. Bibliografia

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska (BRG, 2018).
2. Gdańska Polityka Wodna – Etap 1 (BRG, 2018).
3. Gdańskie Przestrzenie Lokalne – Etap 1. Obszary rewitalizacji (BRG, 2016)
4. Gdańskie Przestrzenie Lokalne – Etap 2. Obszary zdegradowane (BRG, 2016)
5. Wrocławski Węzeł Wodny (Biuro Rozwoju Wrocławia)
6. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wrocławia (Biuro Rozwoju Wrocławia, Wrocław 2018 r.), Polityka Rieczna
7. Bydgoski Węzeł Wodny (Urząd Miasta Bydgoszczy)
8. Dzielnica Wisła (Urząd Miasta Warszawy)
9. Infrastruktura wodna Gdańska (BRG, 2006 r.)
10. System Tras Rowerowych dla Gdańska – STER (BRG, 2011).
11. „Pomorskie Szlaki Kajakowe” (Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego).
12. „Rozwój oferty turystyki wodnej w obszarze Pętli Żuławskiej i Zatoki Gdańskiej” (Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego).

VIII. Spis ilustracji

1. Schemat ilustrujący dokumenty miejskie, których kontynuacją jest Gdańska Polityka Wodna, etapowanie opracowania (opr. BRG). ..... str. 3
2. Zakres opracowania przyjęty w Gdańskiej Polityce Wodnej - etap 1 z podziałem na 4 Polityki: Wisły, Motławy, Zatoki Gdańskiej, potoków i małych rzek. (opr. BRG). str.4
3. Stara Motława i zwodzona kładka piesza na Ołowiankę (fot. Agencja Gazeta). . str. 5
4. Strefy funkcjonalne wyznaczone wzdłuż głównego układu wodnego. Strefy (o zasięgu 500m) określają kierunki rozwoju nabrzeży na podstawie dominujących funkcji w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska (Gdańska Polityka Wodna – etap 1, opr. BRG). str.6
5. Schemat ilustrujący sposób etapowania analiz poszczególnych odcinków (opr. BRG)..... str. 10
6. Spichlerze na Wyspie Spichrzów wskazane w Polityce Motławy jako potencjał historyczno-krajobrazowy możliwy do wykorzystania przy zagospodarowaniu nabrzeża Starej Motławy, jako elementy tożsamości miejsca (fot. BRG)..... str. 10
7. Dźwigi portowe wraz z zabudową tzw. Młodego Miasta wskazane w Polityce Wisły jako potencjał historyczno-krajobrazowy możliwy do wykorzystania przy zagospodarowaniu nabrzeża Martwej Wisły, jako elementy tożsamości miejsca (fot. BRG). ..... str. 11
8. Schemat idei zachowania i wzmocnienia błękitno-zielonych pasm w Gdańsku (opr. BRG)..... str.12
9. Zakres opracowania Polityki Motławy (opr. BRG). ..... str. 14

10. Nabrzeża Starej Motławy na wysokości północnego cypla Wyspy Spichrzów (fot. BRG).	str. 15
11. Wyniki ankiety ilustrujące wskazania respondentów dotyczące spędzania czasu nad wodą w pobliżu miejsca zamieszkania (opr. BRG).	str. 16
12. Wyniki ankiety pokazujące najczęstszy sposób docierania na nabrzeże oraz dotyczące brakujących elementów wyposażenia nabrzeży / brzegów Motławy (opr. BRG).	str. 17
13. Długie Pobrzeże z Żurawiem, północny cypel Wyspy Spichrzów z nową i odrestaurowaną zabudową (Daleka Droga I, Daleka Droga II) w tle Ołowianka (Narodowe Muzeum Morskie, Sołdek zacumowany do nabrzeża) (fot. BRG). .	str. 17
14. Wyniki ankiety ilustrujące wskazania respondentów dotyczące spędzania czasu nad wodą w Gdańsku (opr. BRG).	str. 18
15. Budowa nabrzeży na Polskim Haku (fot. BRG).	str. 18
16. Ogólne uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne Motławy (opr. BRG).	str. 19
17. Nabrzeże Motławy w rejonie Ołowianki, Polska Filharmonia Bałtycka – charakter miejski (fot. BRG).	str. 20
18. Brzeg Opływu Motławy od strony Dolnego Miasta (w sąsiedztwie Zespołu Szkół Samochodowych – charakter rekreacyjny (fot. BRG).	str. 21
19. Nowa Motława - wrota przeciwpowodziowe Grodza Kamienna (fot. BRG).	str. 22
20. Kanał Na Stępce – brzeg w sąsiedztwie ulicy Dziewanowskiego – odbicia lustrzane w wodzie (fot. BRG).	str. 23
21. Opływ Motławy – Bastion Miś – roślinność hydrogeniczna (trzciniowisko) i odbicia lustrzane w wodzie (fot. BRG).	str. 24
22. Kanał Raduni – brzeg w sąsiedztwie parku na Biskupiej Górcie – charakter rekreacyjny (fot. BRG).	str. 25
23. Zakres opracowania Polityki Motławy (Motława, Opływ Motławy, Kanał Raduni w granicach Historycznego Śródmieścia. opr. BRG).	str. 27
24. Typy nabrzeży Motławy (Motława, Opływ Motławy, Kanał Raduni) (opr. BRG).str.	29
25. Schemat podziału na arkusze (zgodnie z numeracją odcinków).	str. 30

IX. Spis map

1. Waloryzacja przyrodnicza dla Polityki Motławy
2. Odcinki wyznaczone do opracowania
- 3, 4. Estetyka elementów wyposażenia nabrzeży i brzegów dla Polityki Motławy
- 5, 6. Potencjały i Kierunki – odcinek 1 Motława
- 7, 8. Potencjały i Kierunki – odcinek 2 Motława
- 9, 10. Potencjały i Kierunki – odcinek 1 Opływ Motławy
- 11, 12. Potencjały i Kierunki – odcinek 2 Opływ Motławy
- 13, 14. Potencjały i Kierunki – odcinek 3 Opływ Motławy
- 15, 16. Potencjały i kierunki – odcinek 1 Kanał Raduni
- 17, 18. Potencjały i Kierunki – odcinek 2 Kanał Raduni
- 19, 20. Potencjały i Kierunki – odcinek 3 Kanał Raduni